

Semiramis, of de doot van Ninus : treurspel

<https://hdl.handle.net/1874/372211>

Tooneelstukken

Te WINKEL

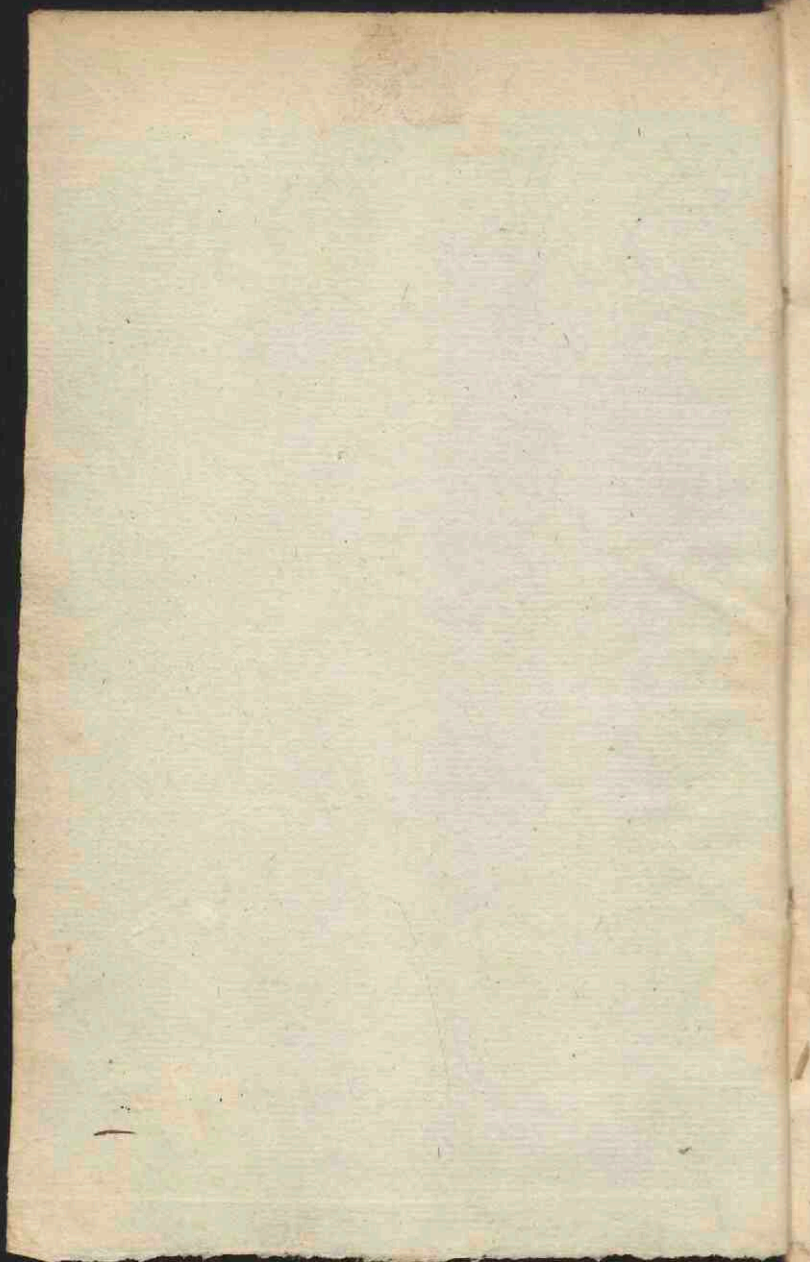
No. 944.....

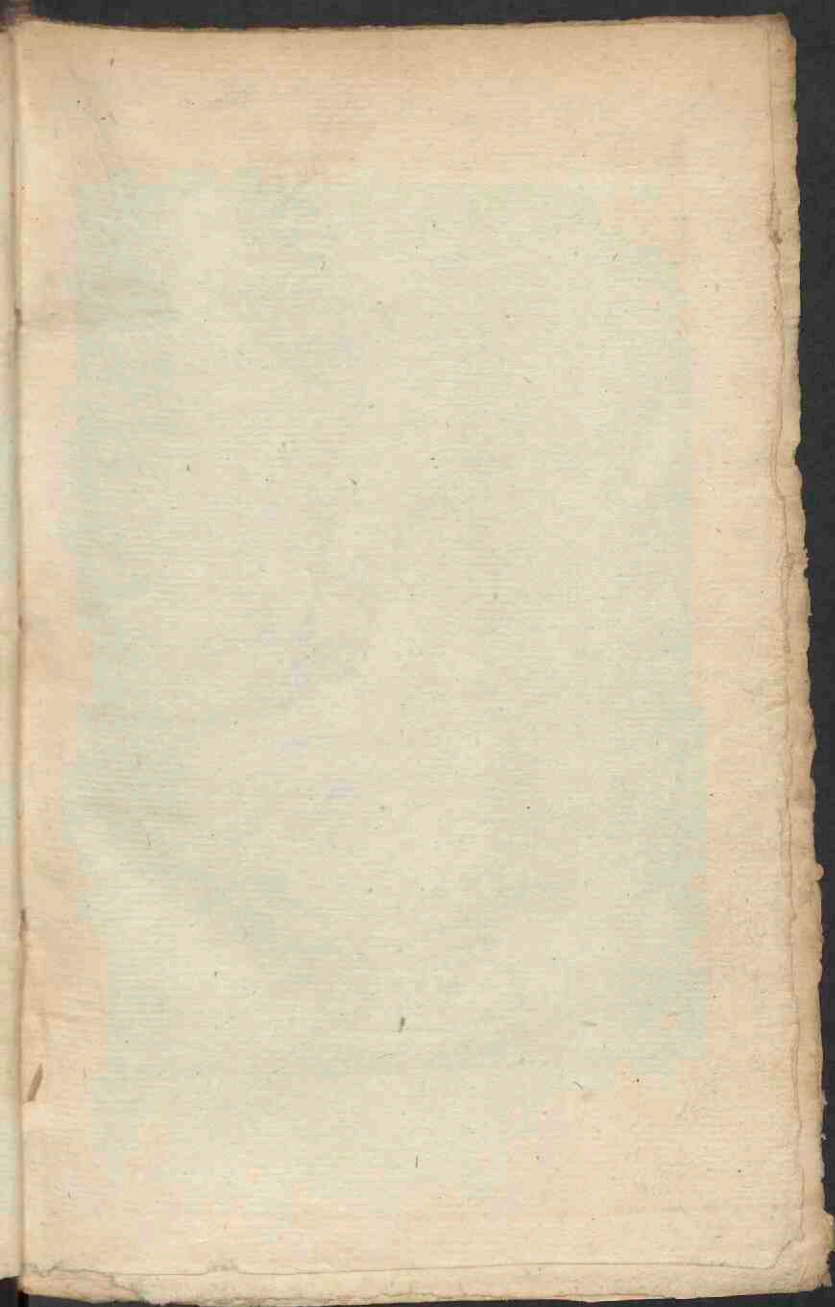
Dr. J. te Winkel

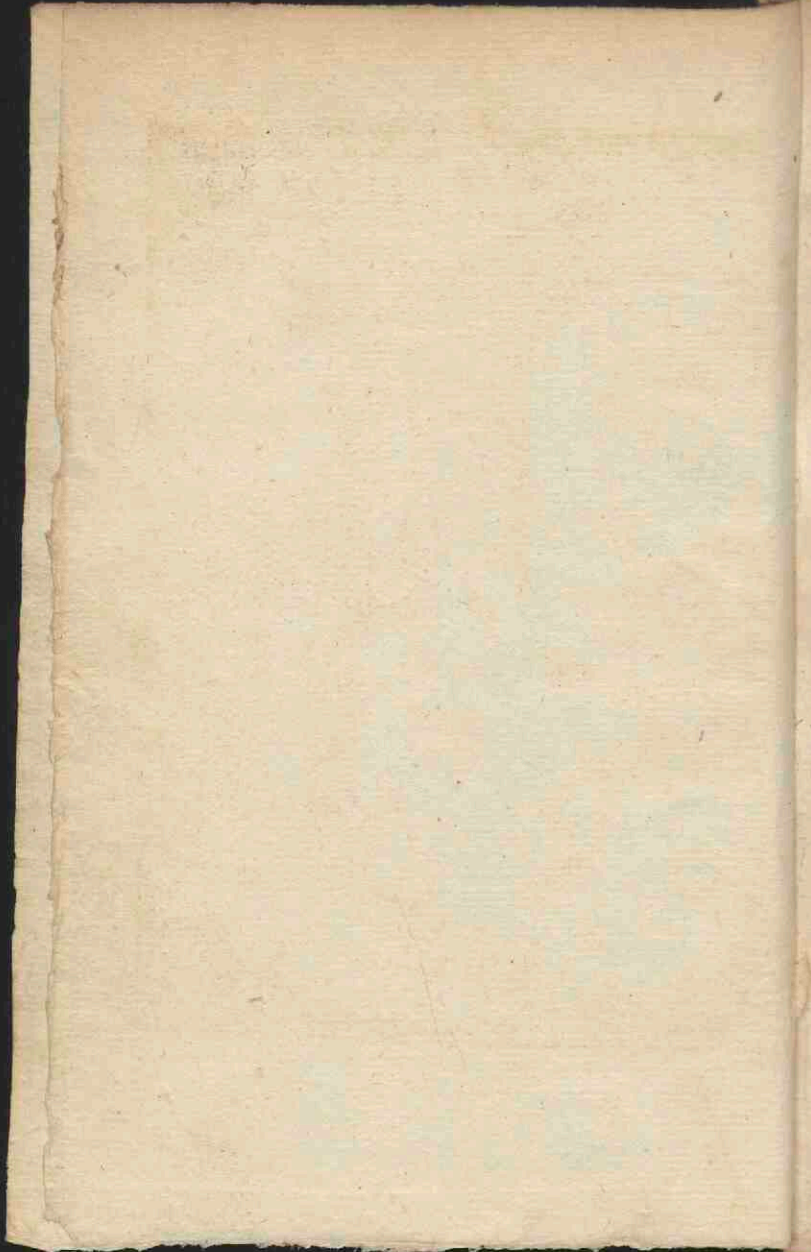
N: 174 b (Ph. Zwecerts)
N: 809 (Ph. Zwecerts) dubbel x
N: 815 a (Ph. Zwecerts)

x here inty. ook in een antiek
band

5

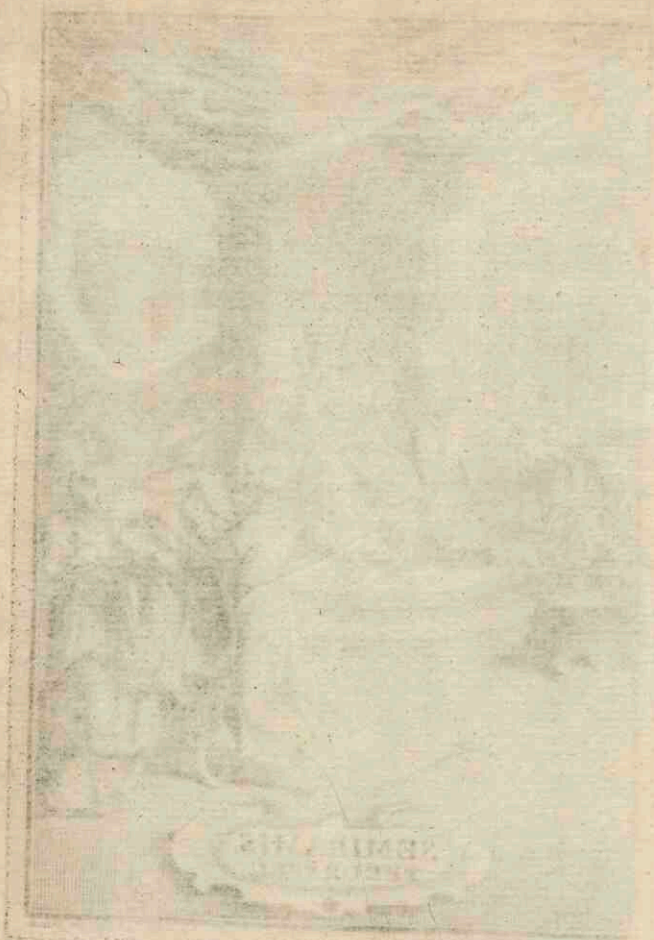

SEMIRAMIS.
TREURSPEL.

A. van Buijten, schult.

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM
OF
ART AND
ARCHAEOLOGY
OF
THE
UNIVERSITY OF
CAMBRIDGE

944¹
SEMIRAMIS,

OF DE

DOOT VAN NINUS:

TREURSPEL.

Amsteldam, by de Erfgen: van J. LESCAILJE en
D. RANK, op de Beursfluis. 1729.

Met Privilegie.

THE HISTORY OF THE

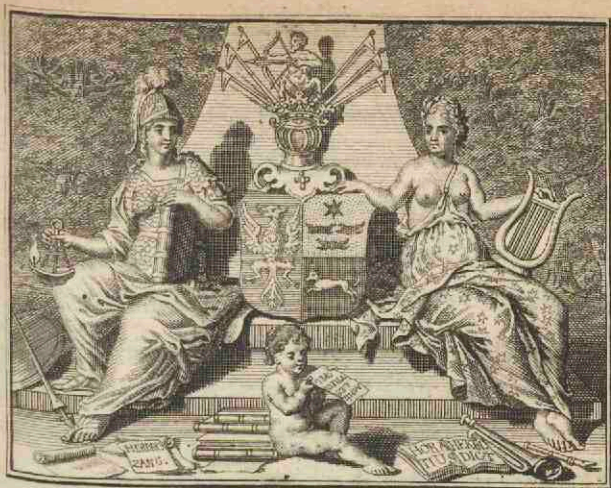
ROYAL NAVY

FROM THE EARLIEST PERIODS TO THE PRESENT

By JAMES OUSELEY, Esq. Secretary to the Admiralty.

London: Printed by G. G. and J. B. Nichols, 1805.

DEN WELEDELEN

H E E R E

BALTHAZAR HUYDECOPER.

S E M I R A M I S, de moedigste Vorstin,
 Met zo veel prael verheven door de min
 Van d'eersten Vorst der eerste Monarchie,

Na zy zich zag gevoert in flavernye,
 En in triomf dien Koning aengeboôn.
 Verschynt gelyk een geesfel van de Goôn,

* 2

Tot

Tot zyne straf te vreeslyk uitgezonden,
Daer hy bezuurt zyn lusten te ongebonden,
En haere hant, bezoedelt met zyn bloet,
De koorts der min verjaegt uit zyn gemoedt.
Zy koomt, en stapt met Koninklyke schreden,
En gordt het stael om haer volmaekte leden.
Dustoegerust, en vol bedekt gestreel,
Zet zy haer voet op Amstels Schouwtoneel.
Daer leert ze aen elk 't betrachten zynere plichten:
Een Vorst, het werk der Majesteit verrichten;
Den strik te ontgaen der ondeugt, en der jeugt:
Een braeve ziel, te waken voor de deugt,
Die eeuwig blinkt met glinsterende stralen;
En hoe men zal een wulpsche drift bepalen;
Wanvoeglykheit verbannen, eer de straf
De dwaesheit volg', de misdaet sleepē in 't graf:
Zy toont, waer in 't gemeene, en 't Vorstlyk leven,
Gelyke wet, en voorschrift is gegeven;
Hoe's hemels toorn en roede is van dien aert,
Dat zy zo min het meerdre als 't mindre spaert;
En hoe den geen, die 't heilige durft schenden,
De wrack voorzegt een toevloed van elenden.

Zo treedt zy toe, daer zy, **W E L E D L E H E E R**
Zich nedrig werpt voor uwe voeten neêr,
Schoon zy zich ziet tot Koningin gehuldigt.
Zy is aen u haer grootsten glans verschuldigt:
Gy zette haer meer kracht by, door de gunst
Die gy haer toonde uit liefde tot de kunst.
Vergun **M Y N H E E R**, vergun dat zy zich buige,
Aen u haer plicht en dankbaerheit betuige,
Zich aen u wyde, en in de schaduw rust
Van uwen Naem, en heusheit elk bewust.
Ontfangt gy haer, kan zy u thans bekoren,
Zo zal zy zich veel moediger doen horen:
En schoon de Nyt op haer zyn pylen spilt,
Wat vreeft zy dan, gewapent met dit schilt?
Men poge 't brein te slypen en te wetten,
Om uwen lofrondborstig te trompetten;
Ik vind by my 't vermogen te gering,
Voor Febus zoon, en liefsten voedsterling.
Uw edle ziel, door edle zucht gedreven,
Heeft zich alom een grooten naem gegeven,
Gy hebt u zelf verheven 't allermceest
Door uw vernuft, en ongemeenen geeft.

Wat kan uw hoofd, al schranderheits bevatten!
Gy weet de konst naer heur waerdy te schatten,
En toont wat best gevolgt dient, wat gemydt,
O Aristarch! ô fakkel onzer tyt!
De Zangberg zal uw yver altoos danken.
Hy luistert scherp naer uw vergode klanken.
Uw Hardersfluit wort de eeuwen toegewydt.
In u herleeft Virgyl, en Theokryt.
Zo streelt uw konst ook zedelerende ooren,
Als zy door u den Venuzyners horen,
Wen gy uw tyt zo loffelyk besteedt,
En Flakkus steekt in 't Nederduitsche kleet.
De Schouwburg fiert uw hoofd met gloriepalmen:
Men hoort den wand en steenen wedergalmen,
Als Lajus zoon 't onwillig kwaet beschreit.
Of als Achil den Grieken hulp ontzeit,
En brult van toorn, al dreigt de vlam hun vlooten.
Dan juichtze, en wort met blyschap overgoten,
Gelaest van u door menig gulde les,
Als gy de deugt herstelt in Arzafes.
Zo blyft elc hart aen uw beroemde zangen,
Gehceel verrukt en opgetogen hangen;

Zo koestert gy de zuivre Poëzy,
Die meerder glans geniet door uw waerdy.
Die liefde en lust blonk steeds in volle vlamme
Op 't heerlykst uit, in uw doorluchten stamme!
Wat al begunstigers heeft uw geslacht,
Wat Minnaers van de konst, niet voortgebragt!
Dus volgt ge uw Burgermeesterlyke Vaderen,
Dat bloet M Y N H E E R! dat bloet verwarmt uw
aderen!

Nu roemt deeze Eeu op uwe schranderheên,
O brave spruit van 't Adlyk Maerslieveen!
Wel aen M Y N H E E R! ik eindige met wenschen
Dat noit die bloem der konsten moet verslenslen,
Wiens aenwas gy zo loffelyk betracht,
Wiens misbruik gy doemt in een duistren nacht.
En dat deeze Eeuw zich spade zie verlaten
Van u, het puik van alle Mezenaten!
Leef lang, tot vreugt van ieder, E D L E H E E R!
Verzaedt zo wel van jaren, als van Eer.

PHILIP ZWERTS.

V E R T O N E R S.

NINUS, Koning van Affirië.

SEMIRAMIS, Prinfesse van Baktra.

CIAXARES, Koning der Meden, en Veltoverfte van
Ninus.

ATERGATIS, Prinfesse van Affirië.

BESSUS, Prins van Baktra.

SIBIRTIUS, Vertroude van Ciaxares.

THALESTRIS, Vertroude van Atergatis.

ILINOS, Hooftman van Ninus Lyfwacht.

THERES, Hooftman van de Lyfwacht van Semiramis.

Z W Y G E N D E.

Affirifche en Baktriaenfche Gevolgen en Lyfwachten.

Het Toneel verbeelt het Koninklyk Paleis in Ninivé.

SEMIRAMIS,

O F D E

DOOT VAN NINUS.

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O N E E L.

C I A X A R E S , S I B I R T I U S .

S I B I R T I U S .

O wert Assirië vereelt in Oorelogen,
 Nu 't Baktriane ziet den trotsen nek gebogen;
 En Koning Ninus, na haer' schrikkelijken val,
 Maekt zich thans Meester en Verwinnaer
 van 't Heelal.

Gansch Ninivé, myn Heer, heeft u een Kroon gevlochten

ten
 Voor zulk een zeege, door uw strydbren arm bevochten,
 Maer ach! van dit gejuich, 't geen ieders ooren vult,
 Vrees ik, dat gy het minst de vruchten smaeken zult.
 Had gy zo ver noit met uw Wapens doorgedrongen,
 En Zoroaster in zyn roofnest niet besprongen,
 Of had gy nimmermeer 't klein overschot behoed,
 En zweigde de Oxus, of de Tanais dat bloet;
 Noit knaegde u dat gy 't Hof verplichtte aen uw vermo-
 gen,

2 S E M I R A M I S ,
En bragt de tekens van Triomf voor ieders oogen.
Semiramis myn Heer, die koftelyke buit! . . .

C I A X A R E S .

Wel nu Sibirtius?

S I B I R T I U S .

Wort Koning Ninus Bruit!

C I A X A R E S .

Zyn Bruit? wat zegt gy? zal de Vorft dus onbezonnen
Terftont doen kroonen haer, die hy pas heeft verwon-
nen?

Bedriegtge u niet myn Vrient? 't is licht een wulpsche min.

S I B I R T I U S .

Gy zult wel haest haer zien verheven tot Vorstin.
Zy laet wel kleinen lust tot liefde en 't heerschen blyken,
Maer echter zuchtze om haer verlore Koninkryken;
En wénende, toont zy zo veel grootmoedigheid,
Dat zy haer ramp schynt te braveren als zy schreit.
Ja, die verwonnene, siert haer bekoorlykheden,
In Ninus Ryxpaleis met de aengenaemste zeden.
Zien wy haer klagen om haer ongeluk, ons hart
Wort strax genegen mê te delen in haer smart.
Steeds onbezweken, en zo fier, wint die slavinne
By ons al de achting van een groote Koninginne!
Met zulke Wapens, die zy mêbragt uit haer lant,
Heeft zy het hart van haer verwinnaer overmant.
O ja myn Heer, de Vorft, vermoeit van 't zegepralen,
Wil in de omhelzing van die schoone eens adem halen:
En schoon zy hem niet vleit, noch opentlyk vermaet,
'K vrees echter voor zyn liefde, en haer verborgen haet.

C I A X A R E S .

Queekt Ninus deeze vlam in zyne ziel ontfteken,
Hy baent die fiere een weg om zich op 't selst te wreken.
Hoe vaek heeft zy 't gevaer des Oorlogs wel gefart!
'K beken deez Maer verbaestme, en geeft my niets dan
smart;

Doch deez gerechte spyt, wil hy die drift niet smoren,
Is algemeen, en my allenig niet beschoren.

'K

'K verlang dat gy my van myn zielsvriendinne iets melt.
Geuees een ongedult dat my zo teder quelt.

SIBIRTIUS.

Beroemde Vorst! mogt ik, met dit verhael te sparen,
Een zachte kalmte in uw verliefde ziel bewaren!

Wat ik u melde van uw liefde en levenslust,

'T is my onmogelyk, ten zy ik u ontruff.

De schoone Atergatis. . . .

CIAXARES.

Helaes! wat moet ik denken?

Wat bitter teug van gal wil my het nootlot schenken?

O dodelyke zorg die myne ziele drukt!

Zeg my Sibirtius, is my die bloem ontrukkt?

Hebt gy die schoone, ei zeg! in d'opgang van haer leven

Zien sterven? zaegt gy haer den lesten dootnik geven?

SIBIRTIUS.

O neen myn Heer, zy leeft, maar ach! zy wört bemint:

En 't haetlyk voorwerp, dat in haer behagen vint,

Hoont uwe glorie, nu 't zo stout zich durft verkleeken,

Van uw Vorstinne tot zyn Ega te verzoeken.

CIAXARES.

Wat wreedaert is het die myn Min wil tegenstaen?

SIBIRTIUS.

'T is Bessus, Vorst; het is die laffe Baktriaen,

'T is die hoogmoedige, zo spoorloos en vermeten,

Dat hy zyn nederlaeg reets schynt te zyn vergeten:

Die, aen de dienften van Semiramis verslaeft,

Op haeren minsten wenk gewillig loopt en draeft.

Hy vleide zich voorheen, die trots te bekoren:

Maer heeft de hoop van haer bezitting gansch verloren,

Sints hy Vorst Ninus zag getroffen door haer oog;

'T welk dien verwaenden tot deez' nieuwe min bewoog.

CIAXARES.

Wat hoor ik! moet ik deez' ontarden hier beschouwen

Als mededinger naer het puik van alle Vrouwen?

Gy zegt hy mint haer! en hy durft zo onbeschaemt

Een liefde ontdekken, die zo weinig hem betaemt!

En myne Atergatis, leentze ooren aen zyn klagten?
 En wilze een Koning om een snooden slaef verachten?
 Volgt zy haer Broeder in zyn sporeloze drift?
 En streeltze dien Barbaer, myn oorlogspryze en gift?
 Kan ik 't geloven van myn Waerde! kan ik denken
 Dat zy haer hart wil dien onedlen vyant schenken!
 Ondek my 't geen gy zaegt zints ge afgezonden zyt,
 En ik in 't Leger moest vertoeven tot deez tyt.
 Wist Bessus min weliets op haere ziel te winnen?
 Mint zy hem weer? ei zeg. Hoe nu, waer zyn myn zinnen?

Vertrout gy dit van uw stantvastige Prinses?
 O neen, zy leeft voor u, voor u Ciaxares.

S I B I R T I U S.

Wat smaet uw schoone ook wist dien Bessus toe te dry-
 ven,

Het strekte alleen om zyn gehaette min te styven,
 Met wat verachting zy zyn staet hem ook verweet,
 'K bespeurde nimmer dat dit lasteren hem speet.
 Hy roemt by haer; te zyn uit Vorstelyke loten,
 Uit groten stamme, ja, uit hemelsch zaet gesproten,
 En de Edelmoedigheid die in hem wert bespeurt,
 Is dat hy, sel beschimpt, noit zynen staet betreurt;
 Zich niets bekreunt, mag hy naer zynen lust slechts leven.
 Een beter indruk zal Semiramis ons geven,
 Die aengebden, zich beklaegt in haren stant,
 En wyft de gunsten van haer vyant van de hant.
 Vrees in uw liefde voor die fiere, en voor den Koning,
 Want lichtlyk eischt zy van den Vorst, tot gunstbeloning,
 De Trou zyn's Zusters voor haer Neef, met hem begaen.
 En wat zal Ninus om haer liefde niet bestaen?
 Niet, dat Atergatis zich zal voor Bessus uiten,
 'K verzecker u dat zy daer toe noit zal besluiten.
 Ik zag te sel een haet in haer vergramt gezicht.
 De Baktriaen heeft noit voor zich iets uitgericht.
 Ik heb haer telkens naer myn Koning horen vragen,
 De vreugt sraelde uit haer oog, niets kon haer meer beha-
 gen,

Dan

Dan uw verkregen roem, en 't aengenaem verhael
 Van uw kloekmoedigheid, en groote zegeprael.
 Uw bitter afzyn kon alleen haer hart bedroeven,
 Als ze u beschuldigde van 't al te lang vertoeven;
 Maer vrees myn Heer, schoon zy zo teder u bemint,
 Dat uwe liefde in 't hof veel hinderpalen vint.

CIAXARES.

Ach! myn Sibirtius, gy geeft my 't leven weder.
 Gevoelt myn Engel voor haer Minnaer zich zo teder?
 Wat zoude ik vrezen daer ik zie myn heil volmaekt!
 'T is my genoeg nu zy als nog in liefde blaekt. . .
 Doch vlei u niet te veel myn ziel! in dit vertrouwen,
 Gy kent noch niet te recht de losheit van de Vrouwen!
 Maer zacht daer komt zy, 'k voel ontroering in myn
 bloet.
 O Hemel! laet my zyn de zucht van haer gemoedt.

T W E D E T O N E E L.

NINUS, ATERGATIS, CIAXARES, SIBIR-
 TIUS, THALESTRIS, ILINOS,
 LYFWACHT.

NINUS.

Zyt welkom in myn Hof, ó Helt! wiens legervanen
 Gellingert zyn tot schrik der strytbre Baktrianen!
 Hoe klinkt uw zegeprael de wyde Werelt door!
 Hoe draeft uw dapperheit op myn doorluchtig spoor!
 Arabië, zo sel gereisfert in myn woede,
 Den Nylstroom, streng gezweept door myn gevreesde
 roede,
 Zag ik gedootverft van den schrik, doch weer herstelt;
 Maar 't puin van Baktra dekt zyn neergeslagen Helt.
 Zo groeie uw Ryxgezach; al heerschtge binnen Medea.
 Gy zult den zetel van Iberië betreden.
 Nu zeg, hoe gy dit deel van Perfië, in deez tocht,
 Hebt aen den Scepter van Aturie verknocht.

Grootmoedig Koning! Zoon van Belus! Vorst der We-
relt!

Wiens diadrem wy zien met zo veel glans beperelt!
Ik buige eerbiedig voor uw gunst die my bestraelt,
En melde u op wat wys ik heb gezegepraelt.
Toen ik d' Araxes met uw Krygsmagt oversnelde,
Waer van gy 't hoog bewint aen my in handen stelde,
Vloog die gevreesde Maer strax over, van den vliet
Die Scythië affnydt van het Baktriaensch gebiedt,
Tot verre in Tracië, ja zelf tot in de landen
Van Themicyris, aen den Taurus, daer de stranden
Van Kappadocië den snellen Thermodoon
Ontfangen uit zyn kil, en de edele Amazoon
Regeert, die 't vroulyk krooft, tot hoon en schimp der
Mannen,

De borsten affchroeit, om den boog te kunnen spannen;
En Baktra lokte uit dit, en 't Scythische gewest,
Een Heir gewapende Barbaren in zyn nest,
Dat nu te moedig, en verwaent door 't weinig marren,
Ons leger zelf bestont te tergen, en te farren.
Myn Krygsvolk, gloeiende in 't verlangen tot den frydt,
Toog voort, viel in, en sloeg, en moorde wyd en zyd,
En brak al de ordening des vyands, zo verwaten!
Al de Agriatpers, Sogdianiërs, Sarmaten,
En Arachosiërs, begaven zich ter vlucht,
Zo snel gelyk een drift van vogels in de lucht.
Dir baerde een fellen toorne in de andren, en zy vochten
Vol wanhoop, en vol woede, als wilde boschgedrochten.
De pyl vloog van de pees, en stooft zo vinnig voort,
Gelyk een hagelbui komt snorren uit het Noort.
De Scythen streden als verhitte nachtbachanten,
En gilden yslyk by 't gebriesch der Elefanten.
Toen zagen we onder ons een menigte gestort.
Myn Helden deinsden, doch kloekmoedig aengeport,
Herstelden zich: en nu begon het heefste vechten.
Elk wist op 't vrezelyxt een bloetbad aen te rechten,

OF DE DOOT VAN NINUS.

Tot beeken vloeiende in den Pontus en Meoot.
 De Kaspifche Oceaen zag ftrax zyn pekel root;
 Doch wy bevonden 't Heir des vyands, na dit slagten,
 Door zyn wanorde haest ontheiftert van zyn krachten,
 En dreven 't op de vlucht, en zagen het verspreit,
 Daar Azië en Euroop zich van elkander fcheit.
 Wy kregen 't al ten buit, terwyl zy zich verfholen
 In wilderniffen, deeze op rotzen, geene in holen.
 Nu golt het Baktra, dat belegert, al te wrang,
 Wel haeft gedreigt wiert met een' wiffen ondergang.
 Myn Krygsvolk ftichtte een brant, die alles floopte en
 kraekte,

'T fcheen aen de vlam die nu gehele boffchen blaekte,
 Of hier de Werelt zich herfhiep in d'eerften vorm.
 Paropamiffus dreunde en daverde op dien ftorm.
 De lucht gaf weerlicht van de afgryzelyke vonken.
 Men zegt, Prometheus op den Kaukazus geklonken,
 Zag 't vuur, en hoorde klaer dit oorelogsgefchal,
 En vreesde in al zyn pyn voor zwaerder ongeval.
 Vorft Zoroafter, die als Koning 't laat beltierde,
 Wou ftiftant, opdat hy door ons gebrantschat wierde;
 Maer myn Soldaten, zo ver meester door 't geweld,
 Begeerden dat de ftadt my wiert ter hant gefteft.
 Dies dreef de wanhoop hun na buiten van de wallen,
 En wy, wy zagen ons op 't fchichtigfte overvallen,
 Maer 't krygsgeluk dat aen uw wapens bleef gehecht,
 Maekte ons verwinnærs naer een onvermoeit gevecht.
 Noit zag ik kloeker of grootmoediger Barbaren!
 Zy wilden 't leven na dien ondergang niet fparen,
 Want toen hun Vorft de ziel moest derven met de Kroon,
 Verfmaedden veelen 't licht, vergeefs hun aangeboôn:
 Ja, fchoon ik breidelde de woede in myn Soldaten,
 Hem volgden echter veel wanhopende onderzaten.
 En had ik niet vertrooft het Koninklyk geflacht,
 'T had zich met eigen hant moordadig omgebragt.
 Semiramis, zo fchoon als wreet en fier gefchapen,
 Scheen nu Tififoné, dan Venus zelf in 't wapen,

Zy blonk in 't Heir gelyk een andere Minerf,
 En riep kloekmoedig uit, *verwin, verwin of sterf.*
 'K zag haer met bloet begruift, by hare krygsbanieren,
 Alwaer ze op 't loflykst wift haer benden te bestieren,
 Zy wekte in ieder van de krygers, moedt, en kracht,
 En scheen een wonder van het Vrouwelyk geslacht.
 Haere onverzaegtheit hielt onze overwinning tegen:
 Haer dappre wederstant belette ons allerwegen.
 Was in 't begin een pyl op haere borst geloft,
 De zegeprael had ons min moeite en bloet gekoft.
 Ja, daer zy zag haer volk gefneuvelt, en aen 't wyken,
 Zy echter bleef vol moedt wel verre van 't bezwyken.
 Doch nu verwonnen, sprakze: *ô Vader! Vaderlant!*
Ik leev, om u noch eens te wreken door myn hart.
 Die trofse tael kon my op 't vinnigste verstoren,
 Maer 'k spaerde haer myn Heer voor uw rechtvaerden to-

ren,

En zond den vollen roof, en haer voor uwen Troon,
 Op dat zy plechtig sterve, een offer voor de Goôn.

N I N U S.

Zoude ik deez schoone voor die wreetheit niet bewaren?
 Haer bloet vermengen met het wierook voor de altaren?
 Zo 't lot de zeege aen ons daer voor gegeven had,
 Ik achte ze al te boos, en veel te duur geschat.
 Geen schyn van offer zou die euveldaet bedekken.
 Een zucht, die in myn hart mêdogen weet te wekken,
 Een tedre neiging, die ik heimelyk gevoel,
 Stelt zelf myn ziel alrê haer heete wrack ten doel.

C I A X A R E S.

Weet een slavinne nu des werelts Heer te streelen?

N I N U S.

Ik wenschte 't ryksgebied met zulk een Vrouw te delen.

A T E R G A T I S.

Dat Vader Belus u behoede, en 't Koninkryk!
 Noit, grote Vorst! geschiede uw Kroon dit ongelyk;
 Noch uwe Zuster, dat zy zien zou voor haere oogen
 Dat ge een gevangen zoudt op Vaders Troon gedogen.

N I N U S.

NINUS.

Bewaer't ontzach't geen gy aen my verschuldigt zyt,
Ik leeve zo ik wil, en passe op geen verwyt.

CIAXARES.

Gy zet uw voet op't ys myn Vorst! wacht u voor't glyen.
Die looze is afgericht op schrandre veinzeryen,
Gy vint haer zeeden met zagtmoedigheid gepaert,
Maer ze is van binnen dol na bloet, en wreet van aert.
Daer u Assirië schaft de allerschoonste rozen,
Hebt ge u een bloem van verre, en vol gevaers, gekozen?
Leer haer eerst kennen, 't is een adder schoon van schyn,
Met goude vlerken, maer van binnen vol fenyn:
Zy vindt zich wel in staet om Ryken te beroeren,
En kloek genoeg om iets, dat groots is, uit te voeren.

NINUS.

Uw beider drift en haet steekt al te vinnig uit.
'K zal raed gaen leven met het opperste besluit;
Myn Lyfwacht volg-me, ik ga ter Tempel onder't slachten,
Een gunstig antwoord uit den mond der Goden wachten.

DERDE TONEEL.

CIAXARES, ATERGATIS, SIBIRTIUS,
THALESTRIS.

CIAXARES.

Vergun Mevrouw, dat ik, na't quyten van myn plicht,
My weer mag spieglen in den glans van uw gezicht,
Dat ik myn eerbied en myn dienst u mag betuigen!

ATERGATIS.

Doorluchtige Oorlogshelt! wiens arm het al doet buigen,
Ik menge ook myn gejuich by de algemeene vreugt,
Wat geeft gy blyken van een waere Heldendeugt!
Het krygsgeluk schenkt u zyn herelykste vruchten;
Uw edle glorie stygt. . . . maer hoe! zie ik u zuchten?
Daer uw geduchte roem zig vreeze en vrientschap wekt,

10 S E M I R A M I S,

Wat houd uw wenschen noch benevelt en gedekt?

C I A X A R E S.

Ik voel van spyt Mevrouw myn boezem fel ontbranden.
Een scherpe wroeging drukt my 't hart en de ingewanden.
Was noit Semiramis geworden myn slavin,
Noit gaf zy ons de wet als 's werelts Koningin.

A T E R G A T I S.

Hoe edelmoedig weet die vreeze uw ziel te prangen!
Hoe braef myn Heer neemt gy uw deel in onz' belangen!
Eer deez Baktrianin myn Vaders Troon betrad,
Wenschte ik myn armen met haer bloet te zien bespat.
Maer schoon de liefde weet myn Broeder te vrybuiten,
Waent gy hem tot een daet zo dwaes te zien besluiten?
Indien de rede had op hem zo weinig kracht,
Gy zoud my dienst doen als gy haer om 't leven bragt.

C I A X A R E S.

En gy my zien gereet uw wenschen te volbrengen,
Doch mede om Bessus lot met haren ramp te mengen;
Op dat die snode ziel, haer slaef, en Minverwant,
Met haer voor u verstrekte een waardige offerhant.
Hoe vrolyk zoude ik in die slachtinge my vleien,
Als u die zelve hant na de Echtkoets mogt geleien,
Als gy de prys wiert van myn arbeit voor den Staet;
Ach! schoone! . . . hoe! wat 's dit? uw lachende gelaet
Verduistert zich! gy ziet my aen met droevige oogen,
En treurt gelyk de zon met wolken overtoegen.
Wat oorzaak geeve ik, die dus schigtig u verstoort?
Of is 't, nu gy den naem van Bessus hebt gehoord?
'T schynt dat de haet, dien ik hem toone, u kan vervelen.
Goôn! 't is te veel nu die Barbaer uw ziel kan strelen.
Roei uit uw borst die Min, eer ik, beklemt van rou,
Uw deerlyk lot zo wel als 't myn beschrei Mevrouw!
Laet af, my dunkt ik zie de Ninivésche daken
In lichte vlamme, ik hoor de Tempelstylen kraken;
Men zegt, Semiramis met Vorstlyk bloet bespat,
Verdelgt door vuur en zwaert de Koninklyke stad,
En plondert, roof, vernielt, en woedt om zich te wre-
ken, Her-

Herschept den Tigris in een bloetstroom, boos ontfteken,
 En bluscht haere ontucht met uw Bessus; daer elk schrikt,
 En gy met al dit Hof in solferdampen stikt.

Ach! met wat tranen! met wat zuchten! met wat klachten!

Beweene ik u, als ik myn plicht dan zal betrachten!

Dan wert gy noch de myne, als ik op 't selfst u wreek,

En, na dit wreken, op uw lyk, my zelf doorsteek'.

Vergeef me ó Waerde! dat ik u, door 't groot vermogen

Van myne vreeze, ga dit deerlyk lot vertogen.

Wiert deeze zorg in my verydelt, Goôn! mogt gy

Uw liefde en gunst eens weer doen naderen tot my!

Uw roem en eer.....

ATERGATIS.

Laet af, en staek in 't einde uw klachten,

'K weet buiten u myn Heer myn glorie te betrachten.

Gy zaegt de blyfchap, die ik toonde, van my vliên,

Zoras ik de argwaen uit uwe oogen quam te zien.

'T is waer hy mint, maer ik, wel ver van zyn verwachting

Te vleien, zie hem als een voorwerp van verachting.

'K was niet verschuldigt te verlichten uwe pyn,

Zo 'k de yverzucht geen blyk van liefde dagt te zyn.

CIAXARES.

Gy weet Mevrouw! de vreugt tot in myn ziel te dringen:

'K ben de gelukkigste van alle stervelingen.

Vergeef eens Minnaers vreeze en pynlyk ongedult,

Nu ge u voor my verklaert bekenne ik myne schult:

De zoete hoop tot u wort my dan weer gegeven!

En gy zult aen myn zyde in Ekbatane leven?

ATERGATIS.

Ik schonk u reeds voorheen myn toegenegenheit,

Wel aen myn Heer, zie my volstandig en bereit

Te heerschen neffens u, uw min krygt haer beloning:

Maer laten we eerst de rust bevordren van den Koning.

Dat uw slavinne sterv', dat Bessus omkome, of

Tot Broeders welstant zy gebannen uit dit Hof.

Gy zult my voor uw heil steeds leven zien, en sterven;
 Voor u alleen wil ik myn Kroon en Scepter derven;
 Ik rust niet voor ik hem volkomen zie herstelt.
 En nu zyn liefde tot een dwaesheit overhelt,
 Wiens vrucht, zo hy die smaect, hem eeuwiglyk zal
 wroegen,
 Gaen wy Mevrouw ons tot zyn welzynt'zamen voegen.

V I E R D E T O N E E L.

B E S S U S, C I A X A R E S, A T E R G A T I S,
 S I B I R T I U S, T H A L E S T R I S.

B E S S U S.

Ik nader met onzach de aanbiddelyke zón,
 Die door haer stralen my op 't vinnigst blaken kon.
 Geen goude Titan ryft met herelyker glansfen
 Uit Tetis blaauwen schoot naer 's hemels zuidertransfen,
 Dan uw volmaektheit praelt die my geheel vrybuit!
 Gelukkige! die u verkrygt tot zyne Bruit!
 Maer wat is dit? . . . moet ik, ô puikjuweel der Vrouwen!
 Het voorwerp van myn liefde en haet gelyk beschouwen!
 O wreede! zyt gy 't niet die laest in elx gezicht
 Voor onze wallen hebt uw krygstrofeen gesticht?

C I A X A R E S.

Ja 'k ben het, breng u vry dien naeren staet te binnen,
 En dat gy 't zyt, dien ik daer mede kon verwinnen,
 Dat ik u boeide, en zond deez schoone tot een prys.
 Vergeet gy hoe gy hier gebragt wiert? op wat wys?
 Durft gy vermetele! niet vrezende myn toren,
 Een Vrou beminnen, die 'k voor my heb uitverkoren?
 Denk onbeschaemde! wat gy zyt; een wangedrocht,
 Dat noit iets deftigs, noit iets heerlyx heeft gewrocht.
 Verlaet deez sloutheit: wist ik snode u te overwinnen,
 Vervloek dien stont vry toen gy haer eerst dorst bemin-
 nen.

V Y F D E

VYFDE TONEEL.

ATERGATIS, BESSUS, THALESTRIS.

BESSUS.

Hoe wort my 't hart door spyt en toorn van een ge-
scheurt!

Wat donderslag! is my wel ooit die hoon gebeurt!

O Hemel! 't was dan niet genoeg, dat ik myn staten

Moest dien hovaerdigen verwinnaer overlaten,

'K word, zynde een Prins, gelyk een vuige slaef gehaet!

Geen slaef verzwelgde zelf zo gruwelyk een smaet!

Goôn! wil, op dat ik my van hem op 't selst kan wreken;

Een vlam van liefde in deez Prinses voor my ontfiken;

Ach! waerdige Vorstin, schenk my uw teder hart,

Myn edelmoedigheid is hier te wreet gesart.

ATERGATIS.

Ik wist noit edlen moedt in uw gedrag te ontdekken.

Daer u dit Hof moest tot een haetlyk voorwerp strekken;

Vergeet gy uw verlies, en spreekt my aen van min;

My, die gy aen moest zien gelyk uw vyandin.

Gy weet uw roem zeer wel van uwe zucht te schiften,

Uw glorie offrende aen 't belang van uwe driften:

Daer dit Paleis noch juicht om uw bedroefden stant,

Klaegt gy van liefde, en hoont uw eigen Vaderlant.

Maer weet dat ik myn hart wil een verwinnaer schenken;

En geen gevangen, die moet passen op zyn wenken.

ZESDE TONEEL.

BESSUS.

O bloedig Hof! ô helfsch Paleis!

Dat my, waer ik my keere of wende,

Trotseert en hoont in myne elende,

Zo onverdraeglyk, reis op reis;

Ik zie uw wanden zelf getuigenisse dragen
 Hoe derelyk wy zyn verilagen.
 Maer 'k zal dat akelig Taefreel
 Wel haest met Vortten bloet bevlecken.
 Ciaxares! verwacht uw deel,
 Gy zult myn wraek een offer strekken.

Maer zagt... wat geeft blaest my dit in?
 En stilt myn bloet dat ik voel zieden?
 Semiramis zal hier gebieden,
 De Vorst is razende van min!
 'K zal hem eerst met haer hulp, als zy regeert, verrassen,
 En in zyn bloet myn schande afwassen.
 Hoort ieder dan na haer geboôn,
 Ik zal myn glorie niet bepalen,
 My meester maken van de Kroon,
 Als ik haer zelve in 't graf doe dalen.

Einde van het eerste Bedryf.

T W E D E B E D R Y F.

E E R S T E T O N E E L.

S E M I R A M I S.

Ja, laet ons, zwanger van die bloedige gedachten,
 Een gunstige uitslag van zo schoon een werk verwachten!
 Verwoede schrik! wyk voor een daedt, die my bekoort,
 Wanneer ik denk aen myn doorluchtige geboort?
 Teêrhartige invloed! maek myn ziel niet meer bewogen,
 Ei! wederhou my niet, lafhartig mededogen!
 Dat my de liefde van een boos Tieran verwekt,
 Wiens krygslaurieren zyn met Vaders bloet bevyekt.
 Onze eer en glorie zal tot aen de starren blinken,
 Of in een nare nacht, die eindloos is, verzinken.
 'K moet Baktra redden uit zyn slaverny en dwangk,
 Zyn luiſter bouwen uit zyn droeven ondergangk;
 Of my een opening ten diepen afgront delven.
 O myn paleizen! gy uitmuntende gewelven!
 Door zulk een lieve hant zo waerdig my gesticht,
 Doch nu verdwenen als een snelle blixemſchigt!
 Slechte overblyfzels van die grootheit! gy moet strekken
 Om myn geſtoorde ziel tot wreetheit op te wekken.
 'K verdraeg met regt, zo lang de wraek niet is verricht,
 Dat uw gedachtenis te ſchendig my beticht.
 Wy gaen ô Vader! kloek, en door de hoop geſteven,
 Uw ſchim die zoetheit, en uw eiſch betaling geven.
 Maer weet ge ô droevige! in wat ſtant, en waer gy zyt?
 Wreet onderzoek! dat my op nieuw myn plicht verwyf!
 Het ga zo 't wil, ons ſtaet een edle wraek te zoeken!
 Hoe kunt ge een dwinglandt in zyn eigen hof verkloeken?
 Een zwak vermogen, in die kleinheit noch geboeit,
 Is al uw hulp, helaes! uw magt is uitgeroeit.
 Onzaelge! als u miſlukt hem 't leven te verkorten,

Zay.

Zal de aengehitte wrok u vreezlyk nederstorten;
 En zo ge uw rampen wyt een nootlot veel te onzacht;
 Schenkt u de liefde een deel van 's werelts oppermagt.
 Wat! liefde! zou deez drift van Ninus u behagen,
 Daer al uw vrienden zyni door hem zo wreet verflagen?
 Zoudt gy, zelf't allermeest verschuldigt aen de wrack;
 Die zoete drift weerstaen, dat strekent zielsvermaek?
 O onrechtvaerdige en verkeerde gunst der Goden!
 Gy doet elk luitren naer de wettèn en geboden
 Van een onwaerden en verwyfden dwingelant,
 Die ik my schamen zou te geven hart en hant.
 Als ik hem zie zo diep in welluft weggezonden,
 Daer hem een vuige zucht't fenyn heeft ingeschonken;
 Dan voert de spyt in my de grootste heerschappy,
 Dat die onedle ziel my ziet in slaverny!
 'K zie't Koninklyk sieraed door hem met voeten treden;
 Hy schandvlekt schaemteloos de Vorstelyke zeden;
 En als hy op den Troon, gelyk een slaef my vleit,
 Beschimp ik in my zelf zo laf een Majesteit.
 Schep moed, gy zult misschien hem schandelyk doen
 sterven.

De gunst des Hemels werkt door rampen menigwerven.
 Licht leev' ik om myn wensch noch eens voldaan te zien,
 En na die daet alleen de werelt te gebièn.
 Licht wort den Vorst daer toe de min in 't hart gedreven.
 Zy allen weten't, die de diademen geven.
 O schrandre veinzery! ô heilzaam middel! 't geen
 My byblyft tot myn troost, en vergezelt alleen,
 Verlaet my niet: maer leer my fix op 't doelwit mikken;
 Leer my den Koning in zyn driften meer verstrikken;
 En hoe ik my met hem op 't listigste verzoen,
 Niet om zyn liefde, maer myn wrackzucht, te voldoen.

T W E D E T O N E E L.

B E S S U S , S E M I R A M I S .

S E M I R A M I S .

Zyt gy 't myn boezemvrient? ontwyk my niet, koom nader.

Ik heb deeze nacht gezien deschim van mynen Vader,
Ik zag dien Helt, terwyl ik ruste op 't ledekant,
Voor myne sponde, maer helaes! niet in dien stant,
Waer in hy uitblonk; toen hy volk en land regeerde,
Of met een vetten roof van 't slagvelt thuiswaert keerde;
Niet met dien glans waer mē zyn yver, noit genoeg,
De loop der starren aen den Hemel gade sloeg,
Als hy omringt, 's volx heil en onspoed wiift te giffen,
En uit den afgront riep een drang geheimenissen:
Ik zag hem geenzins met dien vriendelyken lach,
Waer mē hy my wel eēr zyn vreugt te noemen plag.
O neen, hy naderde met bleeke en doodsche wangen,
En stapte gins en weer met trage en lome gangen:
Zyn ooggen waren van hun heldren glans berooft:
Hy zuchtte op ieder stap, en schudde drierwert 't hooft.
Het zwart en yslyk bloet droop zypende uit zyn wonden.
Het lichaem zag gekneuft, geplettert, en geschonden.
Zyn hand zwacide eene Toorts. dus vreezlyk quam hy
gaen,

Zag my, gansch niet verschrikt, en sprak my eindlyk aen:
*Laet myn verschyninge u myn kint een denkbeeld geeven,
Hoe ongelukkiglyk uw Vader quam te sneven.
'K heb aen de stranden van 't Koçytisch meir gewaert,
Van daer steeg ik om hoog, en brak de korst der aerdt:
Ik wort gedagvaert voor uw bedde, om te bevelen,
Dat gy, in dit paleis, myn geest met wreæk moet strelen.
De tyt is gunstig, wreæk, wreæk my, en al myn volk.
Vaer wel, 'k begeef my weer naer de onderaerdsē kolk.
Dit sprak hy, en verdween na weinige ogenblikken,*

Een ander zou van angst licht sidderen en schrikken,
 Maer ik stak de armen uit, wanneer hy my ontviel,
 En riep, och Vader! och! uw doot beklemmt myn ziel!
 Ik voelde, toen hy pas myn leger was ontweken,
 In my een feller vlam van haet en woede ontfteken.
 Kom, laet de tekens onzer val, die 't hof nog draegt
 O Bessus! door uw hulp met bloet zyn uitgevaegt.
 Ik heb u in myn staet tot deelgenoot verkoren.
 Hebt gy des dwinglants doot op't plechtigste al gezworen?
 En iets vernomen tot bevordring onzer plicht?

B E S S U S.

De liefde straelt den Vorst alzins uit zyn gezicht.
 'T gerucht gaet dat hy u zal tot Vorstin verheffen.

S E M I R A M I S.

Zo zal myn wraekzugt hem tot in den afgront treffen.

B E S S U S.

Gy kunt verzekert zyn van myn getrouwen moedt,
 Ik zweer u by de zucht die onze zielen voed,
 By 't kil gebeente van onze afgestorven Vaderen,
 Dat ik de wraek dien', die zich koestert in onze aderen.
 Maer zal onze aenflag wel gelukken, poog den lof
 Van Ninus Veldheer te verduistren in dit Hof.
 Tracht eerst een middel tot zyne ongunst te verzinnen,
 Eer hy door zynen raet des Konings hart zal winnen:
 Hy is 't alleen Mevrouw, wiens schrandere krygsbeleit
 Zal waken voor de rust en 't heil der Majesteit.
 O ja hy is 't, duurt slechts zyn aenzien en vermogen,
 Die haest zyn Meester rukt den nevel van zyne oogen,
 En reeds den haet ontfteekt in schone Atergatis.
 Vrees 't allermeeft voor hem die u het schaedlykft is,
 Ja, straf hem, schoon hy u geen hinder kon verftrekken.
 Zyn zwaert draegt noch van 't bloet uw 's Vaders rode
 vlekken.

Dat hy, eer zyne raet zich veste, en grype stant,
 Dat hy vertrekke, of dat hy sneeve, en raek van kant.
 Gy zult Mevrouw! indien ge u dit durft onderwinden,
 Geev tegenstrevens van uw heil ten hove vinden,

'K zie dan geen oogen om ons gins en weder slaen,
 En 's Konings Zuster zal van haer besluit wel gaen.
 Gy weet wat gy vermoogt by 't hoofd der aertstirannen,
 Een zucht is magtig om uw vyant te verbannen.

SEMIRAMIS.

Neen Beslus, zyne val wiert de onze met een ruk.
 Het veinzen moet alleen bevordren ons geluk;
 Indien wy blyken van den minsten bloetdorft geven,
 Zult gy Semiramis noit als Vorstin zien leven.
 Myn gansche toeleg moet bestaen, om Ninus hert
 Zo diep te quetsen, dat het noit genezen wert.
 Indien de wyze raed der vrienden, meer vermogen
 Verkrygt op zyne ziel, dan 't lonken van myn oogen,
 Tref ik myn wit noit, en verblyde my te vroeg.
 Ciaxares is my geen vyant noch genoeg,
 Ik wenschte alhier te zien een drang van Hovelingen,
 Die hem tot afftant van zyn liefde wilden dwingen:
 Want zo hy mint terwyl hy vreeft voor ongeval,
 Dan schep ik hoop dat ik myn wensch verkrygen zal.
 Dies moet ik, veinzende, myn list ten arbeit zetten,
 Dat doot noch leven hem zyn liede kan beletten.
 En als ik eindelyk op zynen zetel raek,
 Dan, dan beginnenwe eerst te denken om de wraek.
 Doch zo wy starven, moet de doot ons weinig smarten.
 Dus moet men 't ongeluk in al zyn rampen tarten,
 Gelukkig! die noit in een drang van onheil zuft,
 Zo streeft men al zyn druk te boven door 't vernuft.
 Gy onderwyl, myn vrient, moet door bedekte wegen
 Zien volk te winnen, eer we om bystant zyn verlegen.
 Doch zie wel toe, dat gy steeds zo behendig werkt,
 Dat niemant noch van u, noch van het volk iets merkt.
 Gy ziet wel haest die tyt gelukkiglyk geboren,
 Dat ik myn vyant, en gy de uwe in 't bloet zult smoren.
 Ik help u op zyn tyt, om hem, wiens liefde uw haet
 Licht heeft ontfoken, sel te straffen, 't gaet hoe 't gaet.

BESSUS.

Zo wert de smart, die zich in my zal openbaren

Als u de dwingelant geleit na de Echtaltaren
 Noch eenigfins verzacht. laet ik de Ryxprinfes
 Dan huwen, voor het oog zelfs van Ciaxares.

'K moet niet alleen voor dien verwaenden Veltheer wy-
 ken,

'K zag my op 't fchandelykft van hem verongelyken :

Doch 'k zie wel haeft de tyt en blyde hoop vervult,

Dat ik dien wreden zal betalen zyne fchult.

Inmiddels zal ik my op u, Vorftin! vertrouwen,

Schoon ik uw gunften tot den Koning moet befchouwen;

Doch zo ge uw hant hem bied, verligt dan mynen fpyt,

En 'k bid dat gy myn min dan ook behulpsaem zyt.

S E M I R A M I S.

Gy mint, en ik begryp zeer wel in deeze uw fmarte,

Dat zucht tot ftaet u meer dan liefde gaet aen 't harte.

Zie echter my, ô zuil van myn doorluchten ftam!

Niet minnendydg, noch geftoort om uwe vlam.

'T is billyk dat elk voor zich zelve zorg moet dragen.

'K gun u Atergatis, kan zy uw ziel behagen,

Indien gy flechs uw roem vervolgt in uw vermaek:

Wy zyn vereenigt in een algemene zaek,

En onaffcheidbaer zynde, en tot de wraek genegen,

Moet de eer van 't Vaderlant steeds 't allerzwaarfte wegen.

Maer zacht ik hoor gerucht, men ftake deeze reên.

D E R D E T O N E E L.

N I N U S, S E M I R A M I S, B E S S U S, I L I N O S,
 L Y F W A C H T.

Sta buiten. *NINUS tot de Lyfwacht.*
 Bessus ga, men late ons beide alleen.

VIERDE TONEEL.

NINUS, SEMIRAMIS.

W el aen Mevrouw, hoor na uw Vorst, en streel zyn wenschen.

NINUS.

Gy zyt wanneer gy wilt de Magtigste aller menschen.
 Bezef wie tot u spreekt: 't is één die alles dwingt,
 En maekt gelukkig dien hy met zyn gunst omringt;
 Doorluchtige Prinses! 't is Ninus, wiens vermogen,
 Zo veele Ryken door ontelbere oorelogen
 Verplichtede aen zyn zwaert, en hechte aen zyne Kroon,
 Monarch der Werelt, en der Goden groote zoon!
 Gy ziet my rusten na myn wakkre krygsbedryven,
 Verzaed van glorie, en omschaduw't van olyven,
 Ik heb my zelf een naem verworven, en de zon
 Verlicht geen Koninkryk, daer ik niet overwon.
 Na dat ik offerde aen myn rusteloze wenschen
 Een zachte vrê, tot noch bewaert by alle menschen,
 Werde ik ontzien, bemint, geducht, en ver gevreeft.
 Elk waent dat niemant zo gelukkig is geweest
 Als Ninus: maer helaes! het is een ydel giffen:
 Ik moet de rust, zo wel verdient, licht eeuwig missen.
 'K beschrei zo wel als gy Vorstin, uw Baktra s' val,
 Sins ik u vanden Troon zag rukken in myn wal.
 Ach! had ik u gezien, die s'trydt was noit begonnen.
 Nu, triomferende, zie ik my zelf verwonnen.
 Ja 'k ben die temmer der gedochten, zo verwoedt,
 Die, sel getroffen van uw oog, u valt te voet,
 En zyn verbeelding streelt, ó s'trydbre krygeresse!
 Mer u te ontfangen als zyn waerde zielsvoogdesse.
 Gy weent Mevrouw, ach! vondt dit indruk op uw ziel,
 Dat myne zuivre vlam uw harte eens welgeviel!
 Wat nevel dekt uw oog! ik zie uw schoone kaken
 Besproeit met tranen. Goôn! gy zult my doodlyk blaken,

Deez dierbre paerelen verwakkren mynen gloet.
 De purpre dageraet stort 's uchtents vry een vloet,
 Hy plenge tranen die de kruiden doen herleven,
 En weten aen 't gebloemte een schoner glans te geven;
 Uit uwelichten vloeit een aengener nat!
 Maer zal dan eeuwiglyk uw boezem zyn bespat
 Met zilte droppels? zal uw schoonheit dus verquynen?
 Ei! laet de wolken van uw droefheit eens verdwynen!
 Ik hoop dat gy myn gunst niet langer weigren zult.
 Waerom Mevrouw, waerom myn wentchen niet vervult?
 Kon u de werelt wel een groter minnaer schenken?
 Kunt ge in deez zegeprael noch om uw boejens denken?
 Zie hoe ik u myn min betuige in deezen stant,
 'K eifch u als Minnaer, niet gelyk een Dwingelant.

S E M I R A M I S.

Helaes! wat wilt gy van myn tedre kinderplichten?
 Ach! wat begeert gy! zou myn hart natuur doen zwichten?
 Zou de ongelukkige Semiramis, zo wreet
 Een hant ontfangen, die haer Vader sneuvlen deed?
 Verdiende ik droevige! wel oit zo zware plagen?
 Tracht gy myn oogen tot meer rampen te behagen?
 Myn droeve val geeft noch geen einde aen al myn pyn;
 'K moet noch al fryden, 'k moet noch meer gewapent zyn.
 Wilt gy my minnen Vorst, bemin my meerder bloedig,
 Bemin geweldiger, en minder edelmoedig.
 'K ben eens gekluifert, 't is genoeg, haek door uw tael
 Zo teêren vleient, na geen tweede zegeprael.
 Gy boeit myn lichaem, wil, wil vry myn bloet vergieten,
 Laet ik de vryheit van myn ziel alleen genieten.
 Waerom (behage ik u myn Koning) niet gevoert
 Een Vorstelyken toon, die minder my ontroert?
 Waerom my, uw flavin, met kracht niet aengegrepen?
 Wanneer ik met geweld my zag naer 't Altaer slepen,
 Beschoude ik vrolyk met een aengenamen lach,
 Myn leet ten ende op zulk een heuchelyken dag.
 Want, verre van my aen dit lot ten proi te geven,
 Zou myn verlegen ziel na Vader heeneftreven,

En zyn verstoorden geest verheugen met myn doot.
 Ik zou door gift op stael my redden uit dien noodt,
 En roepen fel gesart, en razende van toren,
 Begin Barbaer, en knel een ziel zo vrygeboren,
 Gy kunt my sneuflen doen door uwe Tyranny:
 Doch wilt gy 't leven, en ik 't sterven, 't staet aen my.
 Maer neen, gy mint, en weet gevoeliger te spreken,
 Ondanx my zelve in 't hart eerbiedigheit te ontfteken;
 En maekt me, om dat ik u niet haten kan, beschaemt,
 Terwyl my de achting, die 'k u tone, niet betaemt.
 'K vergat my lichtelyk, verschonende al uw woeden,
 Als ik min glorie in myn boezem wilt te voeden:
 Maer ik ben steeds dezelve in voorspoed en in noodt.
 Als ik u liefde ontzeg, wreek ik eens Vaders doot.
 Was door uw volk die Helt zo deerlyk niet verlagen,
 'K was de gelukkigste als ik u dan kon behagen.

NINUS.

Wilt gy u wreken, toon u zelf dan groots van moedt,
 En wreek u niet zo streng, maer wreek u in myn bloet.
 Zal dan myn liefde noit uw haette boven komen?
 Zo veel weldaden waer van ge u ziet overstromen,
 Verlichten die noch niet uw zwaere tegenspoedt?
 Beschuldigt my uw ramp van eenige overmoedt?
 'K zou van uw Vaders doot de schult gewillig lyen,
 Had ik hem 't licht ontroofd door list of schelmeryen.
 Maer neen, hy, levende met roem en majesteit,
 Sturf op het bed van eer vol heldendapperheit.
 Voldoe my, 'k zal de stadt, die gy betreurt, weer bouwen,
 Gy zult uw Baktra met meer pracht dan oit, beschouwen

SEMIRAMIS.

O heilige affche van een Vader my zo waerd!
 Gedachtenisse van een Koning zo vermaert!
 Versterkme! en gy ô Vorst! vergun my myn begeren,
 Laet me onverhindert naer 't verwoeste Baktra keeren:
 'K zal veilig wezen by dat droevige gezicht,
 Daer ik een grafzuil voor verflage helden sticht.
 Droog door die goetheit bei myne uitgekretene oogen.

Ik zal getrooft zyn , zo gy dit slechts wilt gedogen.

N I N U S .

Gy wilt van hier , gy wilt dan weder van my vliên ,
 Daer ik in myn paleis u naulyx heb gezien ?
 Gy zyt dan daer toe maer alleen tot my gekomen ;
 Op dat myn ziel van zo veel zorg wierde ingenomen ?
 Vergun in deze zaek , die gy verzoekt Mevrouw ,
 Dat ik een dwinglant ben , u hier in wederhou .
 Zo uw bekoorlykheit zich van myn oog afzonder' ,
 Gaet strax de zon van myn geluk en blyfchap onder .
 Neen blyf ! wiert my van u de zegeprael voorfpeelt ,
 Gy triomfeert weêrom met krachtiger geweld .
 Is Zoroafter door myn krygsmagt overwonnen ,
 Is

S E M I R A M I S .

Zwyg myn Heer , waer toe dit droef verhael begonnen ?
 Verberg die nare fchets van myn gelede pyn .
 Uw vyandschap en min doen me ongelukkig zyn .
 Gy toont u wreet en heufch voor Vorftelyke zielen .
 Ik wiert , daer Baktra s' wal en zo veel helden vielen ,
 En daer uw Veltheer had voor u gezegepraelt ,
 Niet in triomf gevoert , maer herwaerts ingehaelt .
 Alzo belacht het lot al myne elendigheden .
 Ach ! waerom zie ik my van Ninus aengebeden !
 O wrede Goôn ! waerom onze ondergang bereit ,
 Door helden zo vol deugt , en goedertierenheit !

N I N U S .

Zie mynen glans ! wilt gy deez kostelyke zalen ,
 Gelyk een twede zon , naest myne zy bestralen ?

S E M I R A M I S .

Ik wenschte ô Ninus ! ô verwinnaer van al de aerdt !
 Dat gy zo veel noit had vermeestert door uw zwaert ;
 Dat ik een kroon droeg die gy niet mogt evenaren :
 Ik zou ze om uw waerdy strax zetten op uw haren
 Zo 't my myn plicht vergunde . uw Majesteit geviel
 Myn hart zo veel noit , als de gaven van uw ziel .
 Maer ach ! de heerlykheit waer in gy zyt gezeten ;

Erinnert my myn ramp en maektme op 't lot gebeten.
 'K verwyt myn zwakheit in 't beschouwen van uw moedt,
 Dat zy u niet misgunt al dit verkregen goedt.

NINUS.

O vreugde! ik zie wel haest het einde van myn zuchten.
 Smaek van myn roem Prinſes! ook de aengename vruchten,

Maek u bezitſter van myn rykdom, laet myn mont
 Op uwe lippen thans verzeglen dit verbondt.

SEMIRAMIS.

Sta af ô groote Vorſt, gy doet myn kaken blozen.

NINUS.

O aengenaem Taefreel! ô lieffelyke rozen!
 Uw wonderbaere gloet ontfteekt my 't ingewant.
 Begunſtig my myn lief, vergeet uw Vaderlant,
 Laet ik u aen myn zyde als Koninginne zetten,
 Verplicht al 't aertryk, geef de volkren uwe wetten.

SEMIRAMIS.

Neen, gy bedriegt u, zo ge u immer daer mê vleit.
 'K vlie uw verleidingen door myn ſtantvaſtigheit,
 'K zal onbeweeglyk als een rotsgeſtadig blyven,
 O hemel! wil myn ziel in zulk een opzet ſtyven!
 Ik bid doorluchte Helt! begeefme, of laet my gaen.
 Ik zoude uw wenſch voldoen, moeft ik u niet weêrſtaen.

NINUS.

Wel aen, ik ga Mevrouw, en zal u vryheit geven:
 Maer 't is de hoop alleen die my behoud het leven.
 Denk vry dat myne ruſt, hoe klein, my zoude ontvliên;
 Zo 'k my niet vleide om u haest Koningin te zien.

VYFDE TONEEL.

SEMIRAMIS.

Ja vlei u met myn min, laſhartigſte aller menſchen!
 Ik vlei my met uw dood, het eind van al myn wenſchen.
 'T geluk lacht my reeds toe. myn ziel! nu wort het tyt
 Iets te ondernemen, daerge alleen bequaem toe zyt.

Einde van het tweede Bedryf.

B 5

DERDE

S E M I R A M I S,
D E R D E B E D R Y F.

E E R S T E T O N E E L.

N I N U S , I L I N O S , L Y F W A C H T.

Spraekt gy den Veltheer en myn Zuster?

N I N U S.

I L I N O S.

Ja, zy komen

Myn Vorst.

N I N U S.

Vertrek, zo lang tot ik hen hebb' vernomen.

T W E D E T O N E E L.

N I N U S.

W at onuitsprekelyke gloet
Sleurt myne ziele gins en weder?
Wat angst bekommert myn gemoedt?
Hoe maekt de liefde my zo teder!
Voele ik myn moedt zo onverzaegt
Uit mynen boezem weggejaegt?
Te rugge ô schandelyke lusten!
Myn hart bewaer uw heil, gy moogt
Begunstigt van om hoog met zegeningen, rusten,
Het is een misdaet 't geen gy poogt.

Een misdaet! zal 't een misdaet heten,
Dat ik een schoone en edle Vrou
Verherelyke met myn trou?
Wensch aen myn zy te zien gezeten?
Zou ik, wiens magt onmeetbaer is,
Versmachten zonder laeffenis,

Daer

Daer alles leeft naer myne wetten?
 Staet myne zucht niet alles vry?
 Wat zeg ik? snode drift wilt gy myn roem verpletten?
 Waer toe, waer toe vervoert gy my!

Glansryke deugt! leen my uw wapen,
 Zo heilig, 't geen my steeds geviel!
 Koom my te hulp! hebt gy myn ziel
 Geen zuivre wetten ingeschapen?
 Maer hoe! wat is het dat my quelt?
 Geschied, door min, de deugt geweld?
 Is zy, die my het hart kan boejen,
 Is zy geen edele Prinses?
 Waerom zou ik deez zucht, deez liefde dan besnoejen?
 Zy is, en blyft myn zielsvoogdes.

Ja, deeze ontroering myner zinnen,
 Komt noit tot kalmte of tot de rust,
 Myn heete vlam wort noit gebluscht,
 Voor zy my weder zal beminnen.
 O liefde! roei myn heil niet uit!
 En gy myn ziel! volg uw besluit.
 Geniet een schat zo onwaerdeerlyk.
 Wat zuft gy, nu het u gelukt,
 Dat gy de werelt, daer gy praelt zo ryk en heerlyk,
 Voor uwe voeten ziet gebukt?

Ik zie Ciaxares met myne zuster komen.
 Ondekken wy het geen by ons is voorgenomen.

D E R D E T O N E E L.

N I N U S , C I A X A R E S , A T E R G A T I S , I L I N O S .

N I N U S .

Doorluchtig Veltheer! ryk voorzien van roem en lof!
 En gy myn zufter, gy ô luifter van myn Hof!
 Wy zien de dageraet uw's heils in 't kort verſchienen.
 Men reikhalft, ieder wenſcht om u te zien vereenen,
 Doch op dat elk uw vreugt in vollen glans beſchou,
 Hoort myn begeerte by uw Koninklyke Trou.
 Toen Vader Belus, die den gront lei van myn ſtaten,
 My 't Ryxgevaerte door zyn doot had nagelaten,
 Klom ik ten Troon, en zag 't Heelal in vrede en ruſt;
 Geen Koning zag ik op des anders Kroon beluſt;
 Elk ſmaekte 't zoet genot van 's Vaders have en erven:
 Mezopotamië zag, toen hy quam te ſterven,
 Myn kleen gezach flechs tot zyn lantgrens uitgeſtrekt.
 Ik, moedig voelende myn eerzucht opgewekt,
 Greep ſpies en kling, terwyl myn bloet geraekte aen 't zie-
 den,
 En ſchreude onzachelyk, 'k wil werelden gebieden.
 Ik zette al verder voort myn voet in Azia,
 En dwong gantſch Libië, en 't geroofterde Afrika.
 De vliet die zich ontlaſt uit zeven wyde monden,
 Heeft ook de ſtriemen van myn heerſchzucht ondervon-
 den.
 'K verjoeg Vorſt Vexoris, en roofde een ryken ſchat
 Uit Izis heiligdom, in Koptus zonneſtadt.
 En ſchoon een zwaere vloot van kielen wiert bedolven,
 Na die verwinninge in zyne Erithreeſche golven,
 Myn magt groeide echter, ik hielt alles in bedwangk,
 En ſtoof den Bosfor in den mont met wapenklank.
 'K heb meer dan eens, in 't hart van Scythië gedrongen,
 Verſcheide volkeren van dat gewelt beſprongen.
 Doch ſchoon ik met myn hant den aerdkloot legge aen
 bant,

En

En zo veel Ryken door myn zwaert hebbe overmant,
 Schoon ik met de oogen op myn wil flechs hoeft te wenken,
 En kroon en staf kan aen myn gunstelingen schenken;
 'K vind echter my in 't eind verwonnen, door 't geweld
 Van twee schoone oogen: 'k voel myn grootse ziel geknelt.
 Maer, na de werelt en haer volkren te verwinnen,
 Besluite ik, veilig naer myn lust te mogen minnen.
 Een Vrou die zich vertoonde aen myn gezicht, geboeit,
 Heeft de onverzagtheit van myn boezem uitgeroeit,
 En 't is onmooglyk myn gedult noch meer te rekken,
 Zo ik geen wedermin kan in haer hart verwekken.
 'K wil liever sneuvelen dan leven in die pyn.
 Wilt bid ik beide dan, dier smart deelachtig zyn.
 En laet u 't geen ik u bekent maek, niet mishagen.
 'K begeer myn Scepter met myn hart haer op te dragen.
 Het Kronegout geeft een behagelyken gloet;
 'K verbeeld' my hier door te vermurwen haer gemoedt.

CIAXARES.

Zult gy grootmagtigste bedwinger der gedrochten!
 Die uw verwinningen zo dierbaer hebt bevochten,
 U cynsbaer maeken aen een laffe en dartle lust?
 Geheel de werelt is uw groote naem bewust,
 Hoe zal de volkeren dit in hunne ooren klinken,
 Daer zy uw Majesteit zo herelyk zien blinken,
 Als gy hartnekkig, aen een snode drift geknelt,
 Uw dapperheit, die voor geen vyant zwichtte in 't velt,
 Moet zien benevelt met dien damp, ja gants verdwynen?
 Nu komt de grootste proef, myn Vorst wil u verpynen.
 Gy zult de prael, kunt gy deez hartstocht niet ontvliên,
 Van al uw daden in een nacht verduistert zien.
 Uw onbezweken roem, gevest op mensche spieren,
 In 't kostelyk tieras van 't bloet der Assirieren,
 Zult gy niet straffeloos verdelgen. waer is nu
 Uw strenge tucht? laet af, de Goden dreigen u.
 Maer kunt gy deeze drift de vlagge weer doen stryken,
 Zo geeft ge op uwen Troon regt Vorstelyke blyken.
 Zyt gy geschapen tot gebieder, of tot slaef?

Hoe onverwinnelyk zag u al 't heir ! hoe braef !
 Hebt ge ieder vyant niet tot aen de ziel genepen ?
 En zoud ge nu myn Vorst ! deez Ichande met u slepen ?
 Neen 't ging te verre , en 't was uw zucht te veel geviert.
 Toon dat ge uzelf zo wel als anderen bestiert.

N I N U S.

Wie heeft den Veltheer tot een zedevoogdt gekozen ?
 Wat doet u klagen ? wat myn zuster zuchten lozen ?
 Wie leerde u met uw Vorst te treden in geschil ?
 Zyt my gehoorzaam , streel myn liefde , of zwyg vry stik.
 Hoe ! daer de Goden zelf myn zin niet tegentreven ,
 Zult gy my durven dus hoogmoedig lessen geeven ?
 De mont van Rimmon zegt , dat wie myn Majesteit
 Te schenden tracht , wel haest de straf wert toebereit.
 Gebruik ontzach , en wil uw eigen roem niet delven.
 Leer de bestieringe der driften aen u zelve.

C I A X A R E S.

Heb ik myn bloet zo vaek in uwen dienst gewaegt ,
 Uitheemsche landen van wanschepzelen gevaegt ,
 En op uw voetspoor my zo loffelyk gedragen ,
 Dat elk daer van de faem hoort heerlyk van gewagen :
 Vergun my dat ik zeg , dat zulks u niet betaemt.
 Ik ben ó Koning ! 'k bid verschoonme , om u beschaemt.

A T E R G A T I S.

Zien wy voor Majesteitschoffeerdere gezelschappen ,
 Gy zult als de eerste van die schenders u zien straffen.
 Men vlamt op uwe Kroon. geen wonder , men wert stout
 Door uwe goetheit die u 't bitterste onheil brout.
 Laet af myn Heer van die ontzinnige op te volgen.
 Zy , zo baldadig , zo wraekzuchtig , en verbolgen ,
 Verquikt zich met de hoop , en maekt zich nu al ré ,
 Om u te domplen in een grondeloze zee.
 Dwing haer. een Koning moet het laffe smeken vlieden.
 Een Vorst als gy , volgt geen gebod , maer moet gebieden.

N I N U S.

'K bemin als Minnaer , niet gelyk een boos Tieran.

CIAXARES.

Hoe! is 'er niets myn Heer dat u weêrhouden kan?
 Indien gy 't purper met deeze ondaet wilt bevelken,
 Zal u 't gevaer te laet uit uwe doling trekken.
 Kan 't moglyk zyn dat een, die steeds na glorie draeft,
 Zich zo geweldig aen een minnetocht verlaeft,
 Zyn Ryk en leven los wil in de waegschael stellen?
 Ach! volg, daer u de deugt myn Koning! wil verzellen!
 'K zeg andermael, als u de wellust dus verleidt,
 Bezoedelt gy den glans der hoogste Majesteit.
 Wat heil, wat wedermin wert u van een beschoren,
 Wiens haet de wraek zo vaek voldoening heeft gezworen?
 Gy waent lichtvaerdig, en veel te ydel, daer gy dwaelt,
 Dat al uw doen slechts aen uw wil moet zyn bepaelt.
 Maer neen myn Heer, een Vorst verbint zich aen de wet-
 ten,
 En mag zo wel als 't volk zich daer niet tegen zetten.
 Ontvonk uw eêrzucht, keer, keer weder tot de reên,
 Tot eigen welzyn, en tot welstant van 't gemeen.

ATERGATIS.

Wilt gy my vergen een gekluisterde slavinne
 Op mynes Vaders troon te zien als Koninginne?
 Zal zy u achten die u stadig vloekt en tergt,
 Doch zo bedektlyk u haer wrevlen haet verbergt?
 Die u beschout gelyk haer vyant, wraek durft zweren
 Ten kosten van uw hoofd, en u zo boos onteren?
 Sterf zogy leefde, want als gy zo verre uitspat,
 Waer 't beter dat gy noit den troon betreden hadt.
 Gy waent een boezem vol van tederheit te winnen,
 Die niets dan bloetdorst, niets dan wreetheit kan verzin-
 nen.
 Gedenk hoe Baktra van haer kunne wiert bestiert.
 Men wierp de Mannen daer op 't velt voor 't ongediert,
 Wanneer hun de ouderdom verschaft zilver haren.
 Laet u de woestheit van dien lantaert afschrik baren.
 Deez leeft in gruwelen, en daer zy komt te kort,
 Wort haer meer boosheit noch van Beslus ingestort.

NINUS.

Gy fart my beide, en poogt door t'zamen aen te spannen,
 Een luisterryke schoonte uit myn gezicht te bannen.
 Ondankbren! geeve ik u geen hulpe in uw verdriet?
 Keur dan myn liefde ook goedt, en wederstreefze niet.

C I A X A R E S .

Hoe! kunnen we uw besluit niet doen te rugge keren?
 Laet Ninias, die eens al de Aerde zal regeren,
 Laet dan Nitokris geeft wel eer uw mingenoot,
 Ach! laet helt Belus die ten Hemel is vergood,
 Zo veel, myn Koning, op uw edle ziel verkrygen!
 Zie toe, eer zyne toorn verheffe, alrede aen't stygen.
 Waer dryft, waer dryft de min, een wulpsche min u heen?
 O Ninus zult ge uw glans nu met de voeten treên,
 Geboud door zege op zege, uit zo veel bloed en tranen,
 Van neergeflagene en trouhartige onderdanen?
 Roeit nu een vrouwelonk uw achting uit zyn ste,
 Zo lang gekoestert in den schoot van Ninivé?
 Verstuift uw arbeid dus, na zo veel uit te rechten,
 En heel de werelt door uw wapens te bevechten?
 Dat laet de Hemel noit geschieden!

A T E R G A T I S .

Ach! verbloem

Uw dwaesheit met geen schyn, bewaer uw eer en roem.

N I N U S *tegen Ciaxares.*

Gy hebt, eens anders heil benydende, verzonnen
 Een richtsnoer, daer ik zou als 't voegt, na leven konnen,
 Maer 'tis geen wonder Prins, dat gy geen blyschap scheidt
 In 't goet geluk van een, dien gy verwonnen hebt.
 En op dat al het geen gy zegt te meer zou klemmen,
 Bewoogtge uw Minnares uw inzicht toe te stemmen.
 Licht vreeft uw liefde ook voor 't geluk van myn Vorstin.
 Maer keurt uw Vorst niet goet uw onderlinge min?
 Waerom belet gy dan myn heil by 't uw' te voegen?
 En gy Mevrouw, verlaet uw moeilyk ongenoegen;
 Semiramis verdient uw haet noch bits verwyf.
 Zy tcont aen my 't ontzach dat gy noch schuldig zyt.

CIAXARES.

Gy meent Vorst, daer gy blyft in haeren strik gevangen,
 Dat wy u raden tot ons eigene belangen.
 Wilt gy 't vertrouwen op uw vrienden, nu geheel
 Verwerpen? mael u zelf een bloedig Tafereel.

ATERGATIS.

Laet u bewegen door myn zuchten, en gebeden.

NINUS.

Quel myne ziel niet meer met valschen schyn van reden.
 Gy duld geen vreemt gezach, dit wekt uw beider rou.
 Wat zou een zwakke Vrouw uitvoeren?

ATERGATIS.

Goôn! wat zou

Die wrede uitvoeren! zy alleen kan u bederven.
 Zie my gebogen voor uw voeten, laet my sterven
 Zo gy gelooft dat my despyt slechts wekt die pyn.
 'K zal willig de offerhande aen uw begeerte zyn.
 'K zweer by al 't heilige! gy mindert myn verdrieten,
 Koope ik uw afftant met myn bloet te laten vlieten;
 Dan sneuve ik, als dit hof verbarnt, niet in de vlam.
 Dus tone ik dat ik niet verlochen mynen stam.
 Het is onmogelyk te keeren, stopt ge uw ooren,
 Den val van ons geslacht, uit Godlyk zaet geboren.
 Ik bid u andermael, 'k bid om u zelve, om my,
 En Vader Belus, die u gaf zyn heerschappy.
 Kunt gy voor zyn gezicht verschynen, en niet blozen,
 Indien gy schandlyk durft uw eer verroekelozen?
 Blyft ge onbewegelyk! 'k smeek om Nitokris geest,
 Uw Ryxvorstinne die zo waert u is geweest.
 Wil haer gedachtenis zo schendig niet onteren.
 En kan haer bleke schim al mede uw hart niet deren,
 Dan bidde ik om de spruit, dien ge uit den vruchtbren
 schoot
 Van deeze lieve, en zo beminlyke echtgenoot
 Verkregen hebt, helaes! waer zyn, waer zyn uw zinnen!
 De kleene Ninias zal die u niet verwinnen?
 De wellust, liefde, en hoop van ieder onderdaen!

C

Gy

Gy draeit uw hoofd, en ziet vergramt my zylyngs aen?
O Goden! 'k wanhoop dat ik ietwes zal verkrygen.

N I N U S.

Rys: gy verveeltme met uw klagt, 'k gebiede u 't zwygen.
Een wereltdwinger volgt zyn wit en wenschen. ken
Me als Koning, en dat ik u onafhanklyk ben.
Indien Semiramis haer liefde my wil geven,
Zult gy eerbiedig zyn, en na haer wetten leven.
Laet my alleen.

C I A X A R E S.

Gy wilt, wel aen myn Heer wy gaen.

A T E R G A T I S.

'T ryk waggelt, groote Vorst! het is met u gedaen.

V I E R D E T O N E E L.

N I N U S.

Neen, ik voldoe niet aen uw beider zinlykheden;
Gy zult het voorwerp van uw haet zien aengebeden.
Ja, gy zult heerschen, gy zult zyn myn Koningin,
En wetten schryven, ô doorluchtige flavin!
Hoe voele ik uwen glans door myn gedachten spelen!
Uw schoonheit, die myn geest zo teder weet te strelen,
Geest nieuwe indrukzels op myn hart, dat onverzaed
Door 't oog zich vleid, in 't bruine en blozende gelaet.
Voor wat Godin heeft myn Baktrianin te wyken?
Penthezilé zal voor haer moedt de vlagge stryken.
Wat levendige zwier volmaekt haer minzaemheit!
Natuur heeft al haer werk hier in te kost geleit.
'K verbeel my reeds de vreugt die myne ziel zal smaken,
Als haeraenloklykheit my streelt, en zal vermaken.
Koom Ninus! laet uw tong van honig druipen, wek
Ook liefde in haer gemoedt, gaen wy na haer vertrek.
O liefde! ô minnegodt! begunstig al myn pogen!
Maer Hemel! wat is dit? wie zie ik voor myn oogen?

VYFDE TONEEL.

NINUS, SEMIRAMIS, *derwelke den Koning ziende, weer beengaet; doch door hem wederhouden, en tot voor op het Toneel gebragt wert.*

Hoe! schuwte gy my? vertoef myn schoone, ach! hoort gy niet?

Vertoef Semiramis, waerom is 't dat gy vlied?

O zon! verquik my met den weerschyn van uw stralen, Als gy me ontwykt, moet ik in duisternisse dwalen.

SEMIRAMIS.

Doorluchtigste Monarch! vergeefme, ik weet myn plicht, En vreesde eerbiedig, te genaken uw gezicht.

'K ben hier slavin, gy zyt myn Koning en Verwinnaer.

NINUS.

Ik ben uw slaef, gy myn Vorstin. vrees gy een Minnaer,

Die al zyn heil scheidt in een enkele hoop, Mevrouw!

Dat hy uw gunst eens zal genieten door de trou?

Wanneer verkryg ik van uw oog een vleient teken?

Wanneer zal myn gesmeek uw marmren boezem weken?

Regeer aen myne zyde als Koningin, gebie:

Koom dat al 't Aertryk u op 't hoogst verheven zie.

SEMIRAMIS.

'K bezat grootmoedig Vorst! in myne heerschappye,

Veel minder aenzien dan in deez myn slavernye:

En was myn Vader in den strydt niet afgemaekt,

'K beken, 'k had dwazelyk myn ondergang gewraekt.

Ik zie my in myn val ten Hemel toe verheffen!

O ja, grootmoedig Vorst! dit onheil moest my treffen

Tot mynen roem, 'k wiert uw gevangen Minnares,

Een naem, doorluchtiger dan Baktra's Ryxprinses.

Nu 't my gelukte van uw hart te triomferen,

Kan myne luister op de werelt niet vermeren.

'K behaeg een grooten Vorst, wiens staele en yzre vuist,
 De bekkenelen van de Reuzen heeft vergruist,
 Wiens wapenrustinge in triomfen is verpletten,
 Terwyl zyn Vader ter onsterfelykheit gezeten,
 De late komst zyn's Zoons, met volle majesteit,
 Naest hem, in d'eersten rang van 't Godendom verbeid.
 Maer ik elendige! beschou met schreiende oogten,
 Dien ongemenen Helt als voor my neêrgebogen.
 'K zie d'edelmoedigsten der werelt, 'k zie den zoon
 Van Jupiter, zyn hart, en met zyn hart, een kroon,
 Wiens glans zich over 't ruim van 't aertryk spreit, my
 bieden:

En ik moet zyne gunst en min, helaes! ontvlieden.

N I N U S.

Eer wort de Hemel tot zyn ondergang bestormt,
 De werelt weder in een mengelklomp hervormt,
 Eer ik u missen wil ô welluft myner dagen!
 Ik zal u schoone Vrou! voor eeuwig liefde dragen.

S E M I R A M I S.

Gaf't lot meer vryheit aen myn plicht na mynen wensch,
 Ik zweer u, Vorst, gy waert my de aengenaemste mensch.
 'K zou, niet bestreden van deez vinnige ongelukken,
 Myn mont op 't vriendelyxt aen uwe lippen drukken.
 'K zoude u omhelzen als gy my uw armen bood.
 Ja, moedig Helt! uw hoofd zou rusten in myn schoot.
 Wy zouden bei vereent, ons ongestoort vermaken,
 De zoete vrucht van twee verliefde zielen smaken,
 En juichent treden naer het huwlyx ledekant....

N I N U S.

Hou op, waerom myn hart zo teder aengerant,
 Wyl, ongevoelige! u myn liefde kan vervelen?
 Wreetaerdige! gy zult myn droeve wonden helen,
 Of my beroven van het aengename licht.
 Daer, vat myn stael, trê toe, hoe! wend gy uw gezicht?
 Kom straf my door uw hant, en wil u van my wreken.

S E M I R A M I S.

O gruwel! zoude ik u met dit geweer doorsteken?

Zon

Zou ik besluiten tot die wrede onmenschlykheit,
 Daer gy u zelf een plaets in myne ziel bereit?
 Neen, 'k wenschte, zo ik u niet ganschlyk mag verschonen,
 Een lieffelyker wraek van zulk een liefslyk hoonen.

NINUS.

Met welk een bitterheit, ó wreede! mengt ge uw zoet!
 Verminder uwen plicht, ik val voor u te voet.

SEMIRAMIS.

Wat wil dit zyn myn Heer? wilt gy u nederbuigen!
 Moet dus een Vorst zyn min aen een slavin betuigen!
 Kan ik geloven dat uw liefde is van die kracht?
 Deez buitensporigheit maekt u by my verdacht.

NINUS.

O Hemel! twyfeltge aen de oprechtheit myner smarte?
 Zo gy my wilt een plaets vergunnen in uw harte,
 'K zweer u op 't heiligst' by myn rykstaet, by deez Troon,
 By mynen Vader, ja by al de Hemelgoôn!
 Eisch wat gy wilt myn lief, ik zal het al gehengen.

SEMIRAMIS.

Wel aen, 't behaegt me uw liefde eens op den toets te
 brengen.

Ik schenk u my, ó Vorst! zo ik den naesten dag,
 Uw Ryken buiten u alleen regeren mag.
 Wort my dien dag, alleen gehoorzaamheit gezworen,
 Gy zult uw Trouweest op den avond zien geboren.
 Geef my dit zoet vermaek: want zo gy dit verricht,
 Verandert gy myn gunst in een volkomen plicht.
 Ik zal, indien gy wilt myn bede en wensch vergunnen,
 Hier in de grootheit van uw min beschouwen kunnen,
 En, als ge u spelende dus van de kroon berooft,
 Zet ik ze u weder als myn Bruidgom op 't hooft.
 Dit's 'tenkel middel om uw Minnares te ontfangen.
 Hier door wort gy myn lief, en uitterste verlangen.

NINUS.

Geen overwinninge, hoe verre ook uitgestrekt!
 Geen zegeprael heeft my meer blyschap oit verwekt.
 Myn overschoone! ik wil, al 't geen gy zult gebieden,

Dat zonder tegenspraek, zulx aenstonds zal geschieden.
 Doch voor wat zwaeren prys geneest gy myn verdriet!
 Ik heb 't gezworen, en dien eed herroep ik niet.
 Het strelent denkbeelt van myn zinnen en gedachten,
 'T bezit van u, moet ik het allerdierbaerste achten.
 Maer, daer ge in 't eind myn liefde aenloklyk vleit en streelt,
 Waerom 't vermogen van ons beide dan verdeelt?

S E M I R A M I S.

'K verbeel my dat ik dus uw naem van smaect bevryde.
 De laster volgt u, zo gy my zet aen uw zyde.
 En zo een enklen dag uw purper my vercier,
 Verbaze ik ieder door een loffelyk bestier.
 'K zal door een kloek vernuft my zo beminlyk maken,
 Myn Heer! dat niemant uw verkiezinge zal wraken.
 Dan drukke ik u myn lief! in 't diepst van myn gemoedt.
 Dan offere ik voor u myn lesten druppel bloet.
 Gy zult myn toevlucht zyn, niets kan ons heil dan schenden,
 Dan gord ik u het stael om uwe strydbre lenden,
 En volge u moedig by het oorelogs geschal,
 En juiche in al het geen u slechts behagen zal.

N I N U S.

Hou op myn waerde ziel! gy doet een Minnaer snikken
 Naer al dien wellust, en vermacklyke ogenblikken,
 Gy geeft my 't leven door uw toverent geluit.
 Omhels my, dat wy gaen, geef my uw hant myn Bruit!
 Ik wacht myn heil, als ik alom bevel zal geven,
 Dat gy u morgen tot Vorstin zult zien verheven.
 Ontfang den prys, waer voor uw ziel, aen my verplicht,
 Haer gunst my toelonkt uit uw levendig gezicht.

S E M I R A M I S.

Beminnelyke Vorst! ik volg uw zielsbehagen,
 Als ik voor eenen dag uw Kroon my op zie dragen.

Einde van het derde Bedryf.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TONEEL.

SIBIRTIUS, THALESTRIS.

Thalestris, breng my naer de kamer van Mevrouw,
Op dat ik haer de pracht der huldiging ontvou.

THALESTRIS.

Vertoef, getrouwe aen Vorst Ciaxares belangen.
Mevrouw, wel blakende om die tydinge te ontfangen,
Dient in haer bezigheid nu echter niet gestoort.
Ik heb haer smeken en gebeden aengehoort,
En zag haer daetlyk met verbleekte en doodsche kaken,
In diepe eerbiedigheid neêrstorten. de ogen blaken
Van heilige iever, die haer zuchten wicken geeft;
Zy zwoegt en hygt, terwyl haer bange boezem beeft.
'K verliet haer heimlyk om dien iever niet te stuiten.
De Hemel helpe haer met zyne raedsbesluiten!
Maer zie, daer nadert zy, van 't klagen afgemat.
Verhael Sibirtius, op dat zy aemtocht vat?

TWEDE TONEEL.

ATERGATIS, SIBIRTIUS, THALESTRIS.

Mevrouw schynt bedrukt, zy late zich getroosten.

ATERGATIS.

Getroosten? daer de zon zelfrou draegt in het oosten?
En dekt met treurgewaed vol schaemte 't aengezicht,
Nu's werelts Ryxmonarch, niet passende op zyn plicht,
Zyn zetel rukkende uit zyn krammen en gewrichten,
Het gansch Heelal beveelt voor zyn slavin te zwichten?

Is't mogelijk dat ik my vertroofte, daer ik dus
Gehoont werde, en myn huis in hem, Sibirtius?
Hoorde ik 't gedommel niet der Trommlen en Trom-
petten?

Zag ik geen legers van gewapende Kornetten
Voortfuiven als een wolk? kentekens van 't geluk
Der snode vyandin, en myn benacuden druk.

SIBIRTIUS.

Schoon u rechtmatig 't heil dier trotsé moet verstoren,
Ontzeg my echter niet, 't verhael daer van te horen.
De kimme in 't ooft ging pas in arbeit van de zon,
Toende eerste toefstel van deez plechtigheit begon.
Vier Hofherouten op het prachtigste uitgestreken,
Begonnen eerst te paert de Ramklaroen te steken.
Zy kruiften vierwerf dus de Ryxftadt op en neer,
En riepen: hoort, nu hoort de Wet van uwen Heer,
Gy Babiloniërs, en dappere Affirieren,
Gy Ninivieten, steeds gewoon te zegevieren!
Hy daegt deez dag u, met een zaemgevoegden drom,
In Nifrods Tempel, voor het oog van 't Godendom.
Naeu klinkt die galm door 't oor, of ieder, strax ter benen,
Is op dit streng bevel ten Tempelgang verschenen,
Elk mompelt, denkt, en vraegt, en draeft met veel gedruis;
Dus snelt de Tigris door een losgeborften fluis,
Armenië voorby, om met een heet verlangen
De Eufraet te omgrypen, en in de armen bly te ontfangen.
Zo blaekt de Niniviet, om te eeren het gebodt
Des Konings, hier geviert gelyk een wereltgodt.
In zulk een drang begeeft zich 's Vorsten lyffschutbende,
Die maekt ruimbaen, en roept: dat elk zich keere en
wende.

Een rei van Priesteren, in 't witte koorgewaed,
Met offertuig, vervult de doorgebroken straet,
Elk heeft een palmtak in zyne uitgestrekte handen:
Zy roepen: Vrede, en driewerf Vrede zy deez landen.
De klank der Trommelen, Klaroenen, Harp, en Fluit,
Verdooft 's volx mommeling door 't lieffelyk geluit.

Ryx-

Ryxprinſen, uitgedoſt in blinkende gewaden,
 Vervolgen de ordening, en naer hun, 's Konings Rader.
 De Ridderſchap verthoont aen 't volk het blank geweer,
 Verzelt den ganſchen ſleep, en kruift al op en neer.
 Nu komt Semiramis, gezeten op een kemel,
 En blaekt van glorie in de ſchaduw van een Hemel,
 Door vier zwarte Arabiers gedragen en getorſt.
 De hoogmoed zwol, door al dien toefel, in haer borſt,
 'T gezicht glocide, en floeg ganſch dartel heen en weder.

A T E R G A T I S.

Waer bleef de blixem dat die haer niet floeg ter neder?
 Affirië! helaes! het is met u gedaen.
 Ik zie uw luifter haeft in rook en aſch vergaen.

S I B I R T I U S.

Het Hoofd, en de edelſte van 's Konings Lyftrouwanten,
 Hield 's Kemels teugel, die vaſt blonk van diamanten.
 'T gebit was enkel gout; het zwaere dekkleet, was
 Getoit met perelen uit d'Indiaenſchen plas.
 Men zag de kruin van 't beeft, geeiert met de pluimaedje.
 Des Fenix, dien men in d'Arabifche boſſchaedje
 Verſchalkt had, eer zyn neſt, van wierook toebereit,
 Zyn hondertjaergen tyt voleinde in Majesteit.
 Nu oordeel van de pracht van uwe vyandinne!
 Die uitſtak als de nieuwerhevene Vorſtinne.
 Haer dekt een Mantel, die, uit Tirus hier gebrocht,
 Van koſtlyk purper gloort, en kunſtig is doorwrocht.
 Myn oogen ſchitterden met de oogen der gemeente,
 Van al deeze heerlykheit, en 't flikkren van 't geſteente:
 Zo gaetze voort, dan komt de Koning, die zyn ſtaf
 En kroon verroekeloof, die hem de Hemel gaf!
 De ontaerde Beſus, die eerlang verſtrekke een offer
 Aen uwe woede, torſt, ô ſmaet! 's ryx heilge koſſer,
 Gevolgt van 't hofgezin: dan ſluit de Ruitery
 Den ſleep en ſtacy. maer Vorſtin 't verbaeſde my
 Dat deeze ruiterbende, ik zag 't aen hare vanen,
 Begreep een aenhang van verwonne Baktrianen.

A T E R G A T I S.

'T gaet wel myn Broeder, laet, laet uw Vorstin begaen,
 En recht dus voor u zelf een deerlyk bloetbadt aen!
 Verhaest uw val, en steek uw ondergang met sporen!
 Ga voort Sibirtius, en laet my 't einde horen.

S I B I R T I U S.

Met zulk een toefsel, en een opzet veel te snoot,
 Genaekt men Belus beelt, uw Vader, korts vergood,
 Na dat het Priefterdom met eerbied kuft den drempel,
 En 't wierookoffer smookt, en zwaeit in Nisrods Tempel,
 Men buigt al prevlende, en men vangt gebeden aen;
 En velen zeggen, dat ze in waerheit en geen waen,
 Beschouden, hoe men op de levenloze wangen
 Van 't beelt, wel klaer kon zien de zilte tranen hangen,
 Gelyk een voorbô van een nakend ongeluk!
 De Wichlaer slacht een Varre, en rukt met eenen ruk
 Het binnenste uit, en wurmt; en wroet in de ingewanden.
 En spreekt al brommende, terwyl zyn oogen branden.
Nu wert Assirië meer luister noch belooft,
Maer waek ô Koning! eer u 't leven wert ontroof!
Pas op het zeggen Vorst van uw vergode Vaderen.
 Uw Broeder schrikt en beeft, en 't bloet beverft in de
 aderen,

Doch verre van hier door te doven zynen brant,
 Ontfangt Semiramis den Scepter uit zyn hant;
 Ja, die vermetele bestaet zyn kruin te ontrukken
 De goude diadeem, om ze op haer hoofd te drukken.
 Hy beurt zich op, en spreekt, een ieder houd zich stil:
 'K beveel doorluchtig volk! geboorzaem mynen wil,
Dat gy aen deeze Vron zult hulde en trouwe zweren.
 'K geef haer de magt, deez dag myn staten te regeren,
Te zitten op myn troon met onbepaelt gezag.
 Dies zweert men datelyk haer Trou voor dezen dag.
 Zy dankt den Vorst, en geeft allenxkens haer bevelen.
 Verzoekt hem 'zelf te Feeft, om zyne ziel te strelen.
 Maer ach! ik yreeze, ik vrees eer de avontfont genaekt!

A T E R G A T I S.

Sibirtius, nu wert het tyt dat ieder waekt.
Ik zorg, dien maelyt zal de Koning duur betalen.
Ciaxares alleen doet my noch adem halen,
Zyn iever, en zyn min, vleit myne hoop alleen.

S I B I R T I U S.

Hy houd al heimlyk volk gewapent op de been,
Hy zweert u hulp, al was 't ten kosten van zyn staten.

A T E R G A T I S.

Hoe houd zich het gemeen?

S I B I R T I U S.

Haer volk is uitgelaten.

Het roept, reeds dronken van zyne opgeblazenheit,
Lang leef Semiramis, lang leef haer Majesteit.

Een magtige aenhang, zelf van Ninivieten, vœgen
Zich ook daer by, verzelt van blyfchap en genoegen;
Zich buigzaam tonende aen 't gezach dier trotse Vrou;
Doch andren weigren weer die snode hulde en Trou.

A T E R G A T I S.

Door welken helsche drift wort Broeder voortgedreven!

S I B I R T I U S.

Stel u geruft, maer zag.

A T E R G A T I S.

Ach! almyn leden beven!

Hy leeft, hy leeft niet meer, de Goden zeggen waer.

S I B I R T I U S.

Prinzes zyt niet bevreesd, wy hebben geen gevaer.
Ik hoor klaroenen, 'k zie Semiramis genaken,
Gevolgt van 't Hof, en 't volk dat voor haer hoeft wil
waken.

SEMIRAMIS, NINUS, CIAXARES, BESSUS,
 ATERGATIS, SIBIRTIUS, THALES-
 TRIS, THERES, *gevolg van Baktrianen.*

Grootmoedigen! die door myn nieuwe heerschappy,
 De kluiſters aſlegt van uw bittre ſlaverny.
 Is uw getrouheit, en helthafzigheit gebleken
 Voor Vaders huis in 't velt, geeft door uw dienſt een teken,
 Hoe u ter harte gact 't geluk van uw Vorſtin.
 En gy myn lief! die my verheft tot Koningin.
 Gy zult beſpeuren, eer de nacht zyn vale vlerken
 Spreit over 't Aertryk, wat uw gunſten kunnen werken:
 Elk zal beſchouwen, als uw byzyn 't Feest vercier',
 Of ik onwaerdig ben den Staf, en 't Ryxbeſtier.
 Laet Baktriane thans voor eeuwig zyn vergeten;
 Het uur gezegent, toen het wiert om ver gemeten.
 Nu gy van uwe min zo groote blyken geeft,
 Voele ik dat haer noch wraek aen myne ziele kleeft.
 Grootmoedig Helt! ik zal in Tempelen en Koren,
 Den lof der liefde met bazuingeklank doen horen.
 En als ik u dus eer, met plechtig Kerkgebaer,
 Vereenen wy ons hart voor 't blakende Echtaltaer.

N I N U S.

O Koninginne van al's werelts Vorſtendommen!
 Die uw vermogen ziet ten hoogſten top geklommen,
 Een ieder twyfelt of gy van deeze heerlykheit
 Meer glans ontleent, dan geeft aen deeze uw Majesteit.
 Ik zal de gunſt van u met ongedult verwachten.

S E M I R A M I S.

Geniet de vrucht haelt van uw ſtrekende gedachten.

tegen Cixares.

En gy myn Heer, weet dat myn harte zich verblydt,
 Nu 't hier zo dappren Vorſt en Koning, als gy zyt,

Hebb'

Hebb' tot getuige van zyn glorie, roem der Helden!
 Gy sleepte zege op zege uit de Aziaensche velden.
 Draeg kennis van myn groots bestier op dezen dag,
 En loof een schoone daet, wiens weër ga niemant zag.
 Geniet myn vrientschap, wil me op 't staetlyk Feest
 ontmoeten.

CIAXARES.

Verheeve Vrouw! die u als Ryxvorstin ziet groeten,
 'K zal u beschouwen by dat Koninklyk vermaek,
 En altyt tonen hoe ik voor Vorst Ninus waek.
 Het zal my nimmer, om zyn vrient te zyn, verdrieten.

SEMIRAMIS tegen Atergatis.

Laet ik dan mede aldaer uw byzyn ook genieten
 Prinses! 'k beken myn vreugt wiert eenigzins gestoort;
 Toen uw gejuich niet wiert by 't huldigen gehoort.
 Myn weinig aenzien doet u myn gezach licht wraken;
 Doch 'k hoop haest dit geluk my waerdiger te maken.
 En schoon gy me in deez stant mogt haten, 'k zal uw spyt
 Zien neer te zetten, dien niet voeden door verwyt.
 Al de achting die ik draeg tot u, blyve ongeschonden
 Door 't Vorstlyk bloet, Mevrouw, waer aen gy zyt ver-
 bonden.

'K bied u myn vrientschap, geef my de uwe ook weër
 Prinses.

Ik wachte u straks te Feest met Vorst Ciaxares.

ATERGATIS.

Te Feest gevloekte? ja, gy meent daer 't bloet zal druipen!
 Is Broeders niet genoeg? moet ge u te barsten zuipen?
 Hebt ge ook uw haet tot my zo schelms en valsch vernist?
 Staet ook Ciaxares ten doel voor uwe list?
 Wel aen, verderf al 't Hof, en leg op uwe luimen.
 Een kop is veel te min, de bekers moeten schuimen!
 'T werde al geteifert door uw razende overmoedt,
 Gy moet tot de enkels treën in 't uitgestorte bloet.
 Zoude ik aen u den naem van Koninginne geeven?
 Daer ons in wellust wort de punt in 't hart gedreven!

Myn Waerde!

N I N U S.

Ik zweeru

A T E R G A T I S.

Weg, weg met uw helsch banket.

Uw gulde schotelen zyn met fenyn besmet!
 De tadel grimmelt al van adderen en slangen!
 De ravens krassen! 'k zie 't paleis met zwart omhangen,
 Ik zie myn Broeder, eer dien dappren, haest gevelt,
 Maer op het schandelykst, en niet gelyk een helt!
 Ga voort tot my, zo werde uw nederlaeg gewroken,
 En wil 't gespuis tot myn verderf ten gronde uitspoken,
 Dat Zoroaster u geleert heeft; dien Barbaer!
 Dat gruwzaam monsterdier! dien helschen konstenaer!
 Ik zie, ik zie alrê den Hemel u verdelgen,
 En d'opgespalkten gront u in zyn kaken zwelgen!
 Zie toe gedrocht! of schoon de hel u heeft gebroed,
 Bemint gy 't leven, stort noch pleng geen Vorstlyk bloet.

V I E R D E T O N E E L.

S E M I R A M I S, N I N U S, B E S S U S, C I A X A R E S,
 S I B I R T I U S, T H E R E S *en 't gevolg.*

N I N U S.

Zy gaet, en spuwt haer gal, verwoedt en gansch ver-
 volgen! (gen!
 Maer 'k zweer myn gramschap zal de onzinnige vervol-
 Ik bid myn Zielsvorstin....

S E M I R A M I S.

Zy raest van toorne; en brant!
 Een opgewelde spyt beroofde haer 't verstant.

B E S S U S.

Ze is als een zé, geschokt door woefte en dollen winden,

C I A X A R E S.

„ Hoe zelden weet een Vrouw haer tochten in te binden!
 „ Haer

„Haer kunne, die door 't schoon steeds heerschappye voert,
„Zwicht nergens voor, als voor de drift die haer ont-
roert.

O groote Koningin! doorluchte Ryxvoogdesse!
Verschoon de zwakheit van myn waerde Minnareffe!
Een onbezonne woede, en gramschap dreef haer voort,
Een razernye, die in zyn geboorte smoort.

SEMIRAMIS. (dinne;

Schoon zy my vloekt, ik noem haer echter myn vrien-
Zy is de Zuster van een Vorst dien ik beminne,
Dies voel ik geen de minste ontroering in myn bloet.
Men brenge in kalmte dit onstuimige gemoedt,
'K vergeet zulk. maer op dat deez dag niet ga verloren;
Laet my met Beslus hier alleen, myn uitverkoren!
Om te overleggen wie myn gunst. . .

NINUS.

Gebie, wy gaen.

VYFDE TONEEL.

SEMIRAMIS, BESSUS, THERES *gevolg.*

V SEMIRAMIS *tegen 't gevolg.*
vertrek. 't Gaet alles wel.

BESSUS.

Ik vrees wy zyn verraen.

Ciaxares laet klaer zyn veinzery bespeuren,
En poogt de fluierkroon van uwe kruin te scheuren.
Zyn dappre manschap zult gy haest in 't harnas zien.
Ik vrees wy zullen ons in 't kort het hoofd zien biên.

SEMIRAMIS.

Verlaet die vrees, hy kome ons vryelyk bestoken.
Zyn leger, dat ons voerde in dwang, is opgebroken;
De bloem der Helden naer de grenzen heengerukt,
Van waer zy quamen, nu de lauwer is geplukt.
Een hant vol volx dat hem noch over is gebleven,
Zou dat ô Beslus, myn gezach den dootsteek geven?

Onze

Onze onverschroktheit die gevaer noch leven acht,
Begeveons niet, zeg my de grootheit onzer magt.

B E S S U S.

De Koning slaekte uw volk van slavernye en banden,
Toen hy den gulden staf beval in uwe handen.
Wy zien van hun omtrent twee duizendt op de been,
Klockmoedigen, grof van gebeente, en sterk van leên,
Meest Massageten, meest Sarmaten, en Hirkanen,
All' Helden; vergezelt van edle Baktrianen,
En andre volkren, die in 't oosten zyn geteelt.
Zy zyn in orde alom met veel beleit verdeelt.
'K heb Nirigliffor, 'k heb Baléus, en meer anderen,
In 't heimelyk belast, dat ze aenstonds met elkanderen
Bevelen geven, 't volk gebieden met gezach;
Om hun gewapent te doen komen voor den dag.

T H E R E S.

Zy groeien in getal: want Ninus heerschappye
Verveelt den onderdaen, die haet zyn Monarchie.
Zy vallen toe Vorstin. dat volk moet zyn geviert.
Zy willen beter dan van Ninus zyn bestiert.

S E M I R A M I S.

Zo moet het gaen, hecht ik myn luister aen myn daden!
'K moet, rake ik op den Troon, door bloetrivieren waden.
'T wort tyt, nu myne kiel voor wint dus heene bruischt,
Dat ik de wrack fuff', die my noch in de ooren ruischt.
O zaelge geest! nu wortge op 't vrezelyxt gewroken.
Ik zal u offeren met bloet. dit Hofzal roken.
Dat Nimrod daele, en toon' zyn onbepaelde magt,
Zyn Zoon werde in zyn oog door myn geweld geslagt.
Maer gy ô Theres, zweert ge ook trou aen myne wraeke.

T H E R E S.

O ja Vorstin, en 't is myn pligt dat 'k voor u wake.
Ik dank de Goden dat ik u hier zie gebiën.

S E M I R A M I S.

Thans moef een groter werk, als de aerde oit zag, geschiën.
Als ik des Konings bloet zie zypen langs deez drempel,
Streeve ik met Besfus, en uw wachten, naer den Tempel.

Daer

OF DE DOOT VAN NINUS.

29

Daer vestenwe onzen troon in 't kostelyk giment
 Van dierbaer menschebloet, zo raekt myn wraek volent.
 Myn haet verpooft zich voor de onedle ryxprinsesse,
 Zy leeve, want zy is Ciaxares meestresse.
 Wy moeten vrede in schyn, en, buiten kryggewelt,
 De vrientschap zoeken van dien onverwonnen helt.
 De jonge Ninias zy ook gespaert: ik reken
 My fier, hem onbequaem om 's vaders doot te wreken.
 De haet des volx ontfak hier door in heter gloet.
 Ik toone my niet wreet, maer heerlyk van gemoedt.
 Gerechte Goôn! zo gy, met myn verdriet bewogen,
 Het wreken van een kint beschout met lachende oogten;
 Zo gy het zyt, die door het vleien van de wraek,
 Myn ziele kittelt, en verschaft dit zoet vermaek:
 Begunstigt mynen moedt, en laet my zegepralen,
 Zo koeffte ik Vaders afch met Koninklyke stralen.
 Doch is 't uw raedsbesluit dat ik te gront moet gaen,
 Ik sneuvele met roem, en heb iets groots bestaen.
 Gy Theres, zyt ge in staet, uw plichten te betrachten?

T H E R E S.

Vorstin, ik heb deez zael bezet met dubble wachten.
 Uw Majesteits bevel kan datelyk geschien.

S E M I R A M I S.

Zeg dan tot Ninus dat ik hem begeer te zien.

Z E S D E T O N E E L.

S E M I R A M I S, B E S S U S.

Wat Man, ô groote Vrou! streeft u voorby in daden?
 Zo werde uw naem alom met zegen overladen.
 Maer vreest gy 't volk niet, daer gy, nauwelyx gehuld,
 Met zulk een felle drift uw wraekzucht koelen zult?
 Waerom niet langzaem, niet allenkens, en by trappen,
 Des Konings straf bereit, om op den troon te stappen?
 Befef, hoe gy....

D

S E M I.

S E M I R A M I S.

Hou op, zyt gy zo koel van bloet?

Dit eifcht geen sammelen, dit eifcht een kloek gemoedt.

'K voorzie 't gevaer wel van dien bloetstroom te zien vlieten:

Maer, zonder dit bestaen, kan ik geen wit beschieten.

Wy moeten 't wagen, en deez eenen weg inflaen,

Op 't hoogst verheven zyn, of op het laagst vergaen.

Wanneer gy Ninus op myn streng gebod ziet knellen,

Vertoef niet Bessus, dien lafhartigen te vellen.

'K beveele u zyne doot, en vint ge een beul gebrek,

Trê toe, neem zelf het zwaert, en dryf 't hem door de nek.

Of vint ge u onbequaem de onwaerdige aen te randen,

Zo neme ik zelf de kling der wraeck in deeze handen.

'K zal dien rampzalige....

B E S S U S.

O ontzachelyke Vrouw!

Wat twyfelt ge aen myn moedt? of waent gy dat ik zou...?

S E M I R A M I S.

Ik zie hem komen. pas wel op. nu zal hy horen,

Dat als een donderflag hem klinken zal in de ooren.

Z E V E N D E T O N E E L.

N I N U S, S E M I R A M I S, B E S S U S,
T H E R E S, L Y F W A C H T.

N I N U S.

Ik sprak myn zuster, doch heb niets by haer verricht.

Zy weigert myne bruit te komen voor 't gezicht.

Maer die hoyaerdige zal haere straf gevoelen.

Gaen we op iets anders thans, op weelde en welluft doelen.

Zy hou zich schuil. wy gaen ô Koningin! te feest.

'K zal u geleiden, 'kzal u strelen, bly van geest;

Wy zullen vrolyk ons met spel en zang vermaken.

Wy passen op de vreugt daer onze harten blaken;

Daer zult gy met eep kus my heten wellekom,

En

En my verheffen tot uw lieven Bruidegom.
Ach! dat ik u omhelz'!

SEMIRAMIS.

Te rug, sta af verrader!

Geweldenaer! Tieran! vermoorder van myn Vader!

'T is lang genoeg geveinst. ik ruk het momtuig af.

Rampzaelge Koning! beef voor uw verdiende straf.

Ik zal u tonen hoe men lofslyk moet regeren.

Geen Koningin laet zich verachtelyk trotseren.

Of waent gy dat ge met uw helsch en boos fenyn

Van uw vervloekte min, my zult onkenlyk zyn?

Gy smeed verraet ondankbre! en legt my linxe lagen,

Maer die ge u aenstonds op het deerlyxt zult beklagen.

Gy zwoert myn doot, gy, en uw zuster. dit is 't loon,

Ohuichelaer! dat ik u weer zoude op myn Troon....

NINUS.

Is u het brein bezwalkt? wat slaet gy dus aen 't razen?

Wien vloekt gy? die u mint! gy doet myn ziel verbazen!

Zoude ik myn Koningin, myn Bruid verraden?

SEMIRAMIS.

Ja

Vermetele.

NINUS.

Gy veinst.

SEMIRAMIS.

Dat u het onheil sla!

Gy zult beproeven hoe ik veinze. uw bloet moet stromen,

En in den kerker werde u 't leven voort benomen.

Dit zy uw loon. myn wacht.

NINUS.

„Dit 's ernst, gerechte Goôn!

„Dit spelde uw sprake my. ô Belus! help uw zoon.

THERES.

Vorstin.

SEMIRAMIS.

Boeit Ninus, boeit dien snoden voor myn oogten

Getrouwe Wachten, hy braveerde myn vermogen.

D 2

Dat

Dat hy, ontluiſtert van zyn vorſtelyke magt,
De doot verbeide, en in den kerker zy gellacht.

N I N U S.

Men kluiſtre de ſlavin, die myn gezach durft krenken.
Verwaende, zwyg, daer 't alles beeft op 's Konings wenken.

S E M I R A M I S.

Wat Koning heerſcht hier daer Semiramis gebied?
Hoon my niet meer zo trots, kent gy my langer niet?
T' za gryp hem lyfſtaffiers. wat ſtaet gy thans verlegen!

T H E R E S.

Verſchoon myn plicht, ô Vorſt! ik vorder uwen degen.

N I N U S.

Laet de eerbied voor de kroon en ſcepter ongeſchent,
En my myn kling; eer'k u ten afgront heene zent.

B E S S U S.

Gy gaeft de Majesteit aen deeze uw Koninginne.

N I N U S.

'K verlietze een poos uit ſpel, ten dienſt van myn ſlavinne.

S E M I R A M I S.

Men leere u wat het zy te ſpelen met een kroon!
Val aen myn vrienden, ſtraf dien laſſe, en geef hem 't loon.

B E S S U S.

Geef u gevangen.

N I N U S.

Wacht ô ſnode! 't zal u gelden.

S E M I R A M I S.

Acht zyn vergete glans niet meer. draegt u als helden.
Ontwingt zyn vuift het ſtael, nu ketent hem, 't gaet wel.
Ontzachelijke Vorſt! wat dunkt u van dit ſpel?

N I N U S.

Verraet myn volk! verraet, laet los, laet los uw Koning!
Semiramis! waer vint deeze misdaet zyn verſchoning?
Men hoort niet, hoe! vergeet dan ieder zyne trou?
Werde ik zo ſchandelyk verraden van een Vrou!
Moet dit paleis, dat eerſt weergalmde van gezangen,
Wanneer 't my, juichende, als verwinnaer heeft ontfangen;
Dit hof, dat my zo vaek de krygslaurieren bood;

Getuige

Getuige wezen van myn smadelyken doot!
 Nu schaer uw legers myn trouhartige onderzaten,
 Of hebtge teffens met de Goden my verlaten?
 Kunt gy my zien geknelt, mishandelt, en bespot,
 Die eer gedient wiert als een grote wereltgodt?
 Ben ik het niet, die u ô Azie! allerwegen,
 Door overwinningen verplichtede aen myn degen?
 'K benam u immers 't juk der schattingen, die gy
 Ruim vyftien eeuwen achter een, in flaverny
 Den Scythen opracht. heb ik hun niet aengegrepen?
 Bevloerde ik Fazis rug met volk en oorlogsfchepen,
 En zyn myn legers daer wel oit vergeeffich gelant?
 Heb ik myn standaert tot aen 't oofften niet geplant?
 Vreesde ik de tigers in hun eigen nest te tergen?
 Zo ver de Euxynse zé van de Rifeefche bergen
 Geweken legt, zo ver dwong ik dat wreet geflacht:
 En zoude ik, van een vrou verachtlyk omgebracht,
 Een fchimp verftrekken voor de late en volgende eeuwen?
 'K zal my ontweldigen al waert ge een drift van leeuwen?
 Laet los ontaerd gefpuis, ontzie uw Vorft en Heer.
 Ik ben vermeestert, Goôn! hier baet geen tegenweer.

SEMIRAMIS.

Uw roem is uitgewifcht door uw onedle daden.
 Gy hebt u zelf te fpoet en fchandelyk verraden,
 En van de heerlykheit te onwaerdiglyk berooft.
 Uw koninklyke glans beftraele nu myn hooft.
 De Vorften fpieglen zich ô Vorft! aen uw elenden.
 En leeren wat het zy de Majesteit te fchenden.

NINUS.

Dit zyn de vruchten van myn hatelyke min.
 Ik koesterde aen myn hart een slang, in myn flavin;
 In een verachte weelde en welluft diep verzonken.
 Ach' waerom blufchte ik niet dat vuur in de eerfte vonken!
 Goôn waere ik Affurs zaed, of Ninus noit geweest!
 O raed der vrienden! gy ontroert my 't allermeest!
 Gy fhode! zeg nu dat de wraek u dit belaste,
 Daer uw heerschezugt my zo jammerlyk verraste.

En wæen vry dat uw daet den Hemel zelf verplicht.
Myn bloet druipe op uw kop, en spatte u in 't gezicht!

S E M I R A M I S.

Dat Aerde en Zé, en Hel en Hemel, zich vermengen
Om my te straffen, als ik maer uw bloet zie plengen!
Men ruk hem uit myn oog. gy Bessus, spaer geen tyt.

N I N U S.

Wie zag oit weêrga van een monster, als gy zyt!

A C H T S T E T O N E E L.

S E M I R A M I S.

Myn werk is half volbragt, myn hart springt op van
binnen,

En spelt my dat ik zal de gunst der volkren winnen.

Kom, laet ons leven om alom vermaert te zyn!

Men dreig' my met een doot; men diffche my fenyn!

Dat 's Konings ondergang verhaest myn deerlyk sterven.

'K zou, voor deez eene wraek, wel hondert levens derven.

De Kroon door zulk een daet verdient, blinkt ruim zo
schoon,

Als die ons slapende van 't lot wort aengeboên.

Kan groote Goden! kan myn heerschen u bekoren;

En zal dit magtig volk naer myn geboden horen;

Dan ga ik voort, dat zelf de nazaet, door myn faem,

Met schrik gedenken zal aen myn gevreesden naem.

Einde van het vierde Bedryf.

V Y F D E B E D R Y F.

E E R S T E T O N E E L.

CIAXARES, ATERGATIS, THALESTRIS.

ATERGATIS.
O Hemel! duld ge een stuk zo vreeslyk en vermetel!
 Nu stort, helaes! nu stort de koninklyke zetel.
 De Vorst gevangen! en zo schandelyk onteert!
 Wort noch dit Ninivé, dit hof, niet omgekeert?

CIAXARES.
 Verlaet uw schrik en angst, myn hoop, en tweede leven!
 Wy zyn tot noch in staet, verraders' t loon te geven.

ATERGATIS.
 Gy vleit u vruchteloos, ach! 't is met ons gedaen!
 De minste in 't hof is een gehaette Baktriaen.

CIAXARES.
 Gy weet, myn Edelen die reeds in 't harnas steken,
 Verlangden allen, om volkomen zich te wreken;
 Zy willen met den stam de wortel zien geknot,
 En zich verzadigen aen Baktra s' overschot.

ATERGATIS.
 'K voel eenigzins verzacht myn angst, en pynlyk vrezen,
 Nu ge u zo heusch voor my, als moedig, toont te wezen.
 Maer laet deeze yver, die voor my zo heerlyk blaekt,
 Zyn, door 't vergunnen van een zaek, geheel volmacket.
 Laet ik, beschaduw't van uw arm en krygsvermogen,
 Semiramis terstont zelf treden onder de oogen.
 Ei wil, dat ik ook iets toebreng'e in dezen staajt,
 Tot redding van den Vorst, en 't bange Vaderlant.

CIAXARES.
 Zyt gy Mevrouw ten kryge en oorloge opgewassen?
 Zoude u helmet en zwaert, zoude u het wapen passen
 Gelyk uw vyandin? het Baktriaensch geslacht

Ontziet geen kunne, en wort in 't harnas opgebracht.
 Maer gy myn lief, die door uw toverende lonken,
 Den moedt uw 's Minnaers in de wapens kunt ontvonken,
 Gy zyt gefchapen tot een loon voor zyne vlyt,
 Als ge u gewaerdigt hem te strelen na den ftrydt.

A T E R G A T I S.

Na zulk een oncer en braveringe te fmaken,
 Kan 't slagvelt my veel meer dan 't huwlyxbed vermaken.
 Als ik Semiramis begraeve in 't bloedig puin,
 Zet ik den lauwer van myn hoofd op uwe kruin.
 Vergun 't. wy zyn zo wel ten oorelog ervaren,
 Als 't haetlyk uifchot dier vloekwaardige Barbaren.

C I A X A R E S.

Het voege uw grootfche ziel dir te eifchen; maer 't belang
 Van myne liefde, te voorzien uw ondergang.
 Doode u Semiramis, wat ramp ftont my te wachten!

A T E R G A T I S.

Dan zult gy haer, ten zoen, op myne grafsté flachten.

C I A X A R E S.

Bedien u van haer lift, ik bid verberg uw haet.

A T E R G A T I S.

Neen, 't is onmogelyk te veinzen in deez staet.

T W E D E T O N E E L.

S E M I R A M I S, A T E R G A T I S, C I A X A R E S, T H A -
 L E S T R I S, T H E R E S, L Y F W A C H T.

S E M I R A M I S.

Ondankbre zie ik u noch voor myn oogen zweeven?
 En zult ge ô inode! my noch langer wederftreeven?
 Kunt gy van my, die hier regeer met staf en kroon,
 Begeren, dat ik duld zo smadelyk een hoon?

A T E R G A T I S.

Geenzins, gy moet dit Hof van Vorstlyk bloet zien stro-
 men.

Gy moet my teffens met myn Broeder om doen komen.

Maer.

Maer beef, want deeze zal, zo ras gy ons vermoort,
 'T zo bitter wreken dat uw dootkreet wort gehoort.
 Geen zwarte kunft kon hem de kracht zyns arms beletten,
 Toen hy uw Vader floeg, dat gy niet kunt verzetten.
 Zo onvermydlyk is 't, misbruikt gy uw gezach,
 Te wenden van uw hals zo dodelyken slag.
 Daerom, begin by hem, wilt gy u zeker wreken.
 Uw heerschezugt, die uw haet in 't harnas weet te steken;
 Is anders ydel, en een valsche en losse schyn.
 Maer hoe wreekt ge u aen hem? dat zal uw moeilyk zyn.
 Hem wort zo licht geen kelk met doodlyk gif geschonken!
 Hem wort zo licht geen zwaert door hals en nek geklonken!
 Hy is gewapent met kloekmoedigheid en kracht,
 Die uwe dwinglandy, vermete! belacht.

CIAXARES.

Bedwing uw tong myn Waerde, en matig uwen toren.

SEMIRAMIS.

Vaer voort, 'k zal my geenzins aen uwe schentael storen.
 Draeg onderwyl de smart, en druk uw klachten uit,
 Nu gy den voortgang van myn heil niet ziet gestuit.
 Dat u Ciaxares geleide in zyne staten:
 Doch heeft zyn grootsche ziel 't vermogen u te haten;
 En eert hy myn gezach, daer hy zyn plicht betracht,
 'K betuige dat ik hem myn vrientfchap waerdig acht.

CIAXARES.

Ik, my verheerlykt, door uw achtinge te winnen.
 Doch sta my toe Vorstin deez schoone te beminnen.
 Wy zullen beide in 't kort vertrekken naer myn lant,
 Daer ze u geen hinder toe zal brengen in deez stant;
 Vergun ons slechts dat wy haer Broeder eerst beschouwen.

ATERGATIS.

Ontboei den Koning, gy hoogmoedigste aller Vrouwen!

SEMIRAMIS.

'K zie Bessus komt, die zal zyn lot u doen verstaen.

BESSUS, SEMIRAMIS, CIAXARES, ATERGATIS, THALESTRIS, THERES, LYFWAcht.

SEMIRAMIS.
Hebt gy myn last verricht, spreek op, hoe is 't vergaen?

BESSUS.

Ja; na uw Majesteits doorluchtig welbehagen,
 Is Ninus vorstlyk hooft van 't lichaem afgellagen.

ATERGATIS.

'T is uit! ach Broeder! ach! gy baerde u dit bederf!
 Myn hartsvriendin ei helpme, ik zwym helaes! ik sterf!

CIAXARES.

Thalestris red deez droeve, of 't gelt haer dierbaer léven.
 Haer geeft bezwykt, door schrik en wanhoop voortgedreven.

SEMIRAMIS.

Verhael de omstandigheid van zyn verhaeste doot.

BESSUS.

Zo ras uw volk den Vorst in yzre ketens sloot,
 En één hem 't sterven spelde, eer 't zonnlicht zou dalen,
 Schoot een geflikker van verscheide blixemstralen,
 Gesmeed door toren, woede, en spyt, uit zyngezicht.
 Maer toen wy quamen tot volvoeringe onzer plicht,
 Of schoon de bloetlust van uw dienaers sloeg aen 't razen,
 Scheen zyne Majesteit een ieder te verbazen.
 Driewerven had zyn beul den wreden slag beraemt,
 Driewerven trad hy weêr te rugge, en wiert beschaemt,
 Terwyl hem 't zwaert ontviel, met neergeslagene oogea.
 Dien indruk gaf alleen het koninklyk vermogen.
 En waerlyk in den Vorst stak meerder gramschap uit,
 Dan schrik of vrees voor uw ontzachelyk besluit.
 Dus riephy uit: *is dit de wellust die my streelde?*
 O gy! *die my wel eer uit uwe lenden teelde,*

Die aen den Hemel blinkt gelyk een nieuwe ster,
 Zie neder, zie om laeg! ó Vader Jupiter!
 Maer 'k ben't niet waerdig, ik, wel eer een schrik der bozen,
 Ging myne waerdigheid te swoot verroekelozen.
 Wel aen, dat niemant zich om myne ramp bekreuns,
 Zent slechts een straf, waer van al de Aerde davre en dreuns.
 Dit heeft hy nauwelyx vol wanhoop uitgesproken,
 Of 'k zie hem neergevelt, en 't bloet al fiffend' roken,
 Want toen hy verder dacht te gaen met dit gesprek,
 Dreef een op 't onvoorzienst het zwaert hem door den nek.
 My dacht, geen moorder van een Vorst verdient het leven,
 Dies heb ik datelyk den dootsteek hem gegeven.

SEMIRAMIS.

O Ninus! Ryxmonarch! die uwen scepterstaff
 Zo verre zwaeide, en al de werelt wetten gaf;
 'K beloofde u, dartle Vorst! uw minnevlam te bluffen,
 Maer weinig dacht ge aldus myn heete wraek te kuffen.
 Nu zweeft myn Vaders schim, al lachende, om my heen.
 Nu zal Semiramis ten hoogsten zetel treên;
 Of ryk van glorie, door een edelmoedig sterven,
 Een onverderfhyke eer by later volk verwerven.

CIAXARES.

O ongelukkige! schep moedt, schep moedt Mevrouw,
 Herstel u weêr, helaes!

THALESTRIS.

Haer hart, beklemt van rou,
 Vernieút allenxkens zyn bezweke en eerste krachten,
 Die reeds in arbeid gaen van tomeloze klachten.

ATERGATIS.

Nu braekt de hel op my haer gruwelen niet meer,
 Nu zelf de Hemel stort zyn dollen gramfchap neer.
 Waer is het schrikdier, vuil van bloet en ettervlekken?
 'T vertoeft noch Goden! om zyn wreetheit te voltrekken,
 En hof, en stad, en ryk te dempen door zyn quaet.
 Ik zie de tekenen van 't bloet, waer dat het gaet.
 Ciaxares, kom volg met my zyn schuiflent stappen.
 Ach! was met duizenden van koppen af te kappen,

60 S E M I R A M I S,

Te wreken zulk een wrede onwreekbare overmoedt!
Dit blyft onuitgewifcht, 't is vruchtloos wat men doet.

S E M I R A M I S.

Ja vloek nu vry! ik kan bezwarelyk u vergen,
Dat ge uw oplopenheit op heden zoud verbergen.
Maer weet Mevrouw, ik wil hier heerfchen en gebiën,
Of't vorftlyk purper met myn bloet befprengelt zien.

C I A X A R E S.

Vreest gy in deeze vlucht uw wieken niet te zengen?
Gy zult bezwarelyk uw doel ten einde brengen.
Waent gy dat al het volk zo ligt zyn ouden Heer
Vergeten zal? 't zwoer u deez enklen dag, niet meer.

S E M I R A M I S.

Hoe! zoude ik vrezen? neen, ik wil dat elk zal beven,
En Ninus volgen, die my poogt te wederftreven;
En gy myn Heer, verklaer u voor of tegen my.
Betwift my niet door 't zwaert deeze opperheerfchappy.
Ik zal met u, wil myne aanbiedinge niet wraken,
Een onverbreekbre wet van vrede en vrientfchap maken.

C I A X A R E S.

Doorluchte Koningin! ik neem uw voorftel aen,
En zal het dadelyk myn volk ook doen verftaen.
Laet my op nieuw daer van de plechtigheit bereiden.

S E M I R A M I S.

Ga heen myn Heer, 'k zal in den Tempel u verbeiden.

V I E R D E T O N E E L.

S E M I R A M I S, B E S S U S, A T E R G A T I S, T H A -
L E S T R I S, T H E R E S, L Y F W A C H T.

S E M I R A M I S.

Wel nu Prinfs, volgt gy uw Minnaers voorbeeld niet,
Terwyl gy ziet dat u geen hoop meer overschiet.
En ik in 't einde ben ten hoogften top gezeten?
Verwerp uw haet, ik zal uw bits verwyrt vergeten.
Vaer wel, ik ga om by een offer aen de Goon,

My

My te verzekren van de vorstelyke kroon;
 Zo druk ik die, zolang ik leve, op myne haren.
 Ik wil op nieuw my zien tot Koningin verklaren.

VYFDE TONEEL.

ATERGATIS, THALESTRIS.

ATERGATIS.

De razerny beformt myn ziel aen allen kant.
 De wanhoop pynigt my, en blaekt my 't ingewant.
 Helaes! waer zyn wy, ach! waer zyn wy toe gekomen?
 Ik voel my door een zé van onheil overstromen.
 Daer ik myn Broeder zie zo schriklyk omgebracht,
 My, van een Helt, myn hoop, vergeten en veracht.
 Ciaxares, gy spot met uw gezworene eeden?
 Verwachte ik van een Prins als gy, oit trouloosheden?
 Wie dacht dat uwe ziel behagen vónd in 't quaet?
 Dat gy bequaem waert tot zo schandelyk een daet?

THALESTRIS.

Denkt gy Mevrouw dat hy haer waere vrientschap toonde?
 Daer zy licht strafte in hem 't geen zy in u verschoonde?
 Zyn tydig veinzen hoedt een zwaerder ongeluk.

ATERGATIS.

Gy trooft my wel, maer och! wie heelt myn bange druk?
 O Vader Belus! kan uw liefde dit gehengen?
 Zult gy ó Nisroth, dus uw stain ten val zien brengen?
 Is dan het Godendom gebreidelt in zyn magt?
 Of wert ons hulp belet door Godheên van meer kracht?
 Neen, Broeders roem wiert onverdraeglyk in hun oogea.
 Men kon die grootheid in een sterfling niet gedogen.
 O Ninus! uwedoot, uw bloet, en deeze dagh,
 Verstreckt, voor Vorsten van een onbepaelt gezach,
 Een klaren spiegel, om met afkeer te beschouwen,
 Hoe de ydle wellust wert gevolgt van 't naberouwen;
 Op dat die snode, die met valsche gevele behaegt,
 Niet al te laet het hart inwendig pynt en knaegt.

Nu

Nu legt helaes! uw hoofd van 't lichaem afgesneden.
 Rampzaelge uitwerking van uw buitensporigheden!
 O steunpilaer van 't Ryk! gelyk gy daelt in 't graf,
 Zo ryt een stormwint eenen boom ten wortel af.
 Zo rukt een dwarrelwint myn vorstlyk stamhuis neder.
 O plaets! daer eer myn jeugt gekoestert wiert, zo teder,
 Paleis! waer in ik korts met zo veel luister blonk,
 Ach! hoe verkeert gy? in wat naere moortspelonk?
 Geen heul is in myn pyn my overig gebleven,
 Dan dat ik, vloekende den staet, besluit myn leven;
 Kom myn Thalestris laet ons sterven in deez noodt,
 Eer de onbezuide aen ons haer dwinglandy vergroot.

T H A L E S T R I S.

Neen, leef Mevrouw, leef om te juichen in uw wallen,
 Als gy uw vyandin door 't zwaert ziet nedervallen.
 'K zie u verzoent, en haer langs gracht en straet gelleurt,
 Daer haer het lichaem van de woede wort verscheurt.

A T E R G A T I S.

Wat vleit gy my? het volk zal na haer wetten horen.
 'T heeft blindelings een eed tot haren dienst gezworen.
 Wat hoop blyft over, myn vertroude, in dit verdriet?

T H A L E S T R I S.

Hoort gy dat naer geluit, hoort gy dat buldren niet?
 Uw Minnaer komt haer licht met wapenen te ontmoeten.

A T E R G A T I S.

Indien hy 't al bestont, hy zou het doodlyk boeten.

T H A L E S T R I S.

Verwacht eer, dat de magt van uwe vyandin
 Geknot werde, en gefnuikt, en gy verwint, Vorstin.

A T E R G A T I S.

Dit waer vergeeffsch, helaes! 't is met ons omgekomen.
 Ja, ons verdert is by de Goden voorgenomen.
 En, verre dat hun haet door 't sryden wort gelyft,
 Zie ik noch meer daer door hun granschap opgehiest.
 Gebaette dwinglandin! dwing nu door zwaert en stroppen,
 En schep uw wellust in geknotte Konings koppen.
 De Vorstelyke telg, lessche eens aen u zyn dorst,

En

En dryve u 't ftael, geperft tot wraeke, door de borft.
 Spaer Hemel! Hemel spaer die hoop in myn elenden!
 Ik smeke u thans niet om myn plagen af te wenden.
 Befcherm in deeze Orkaen dit enkel overschor.
 Verhoort gy dit, ik trooftme in myn onzalig lot.

Hier vertoont zich een onweêr;

THALESTRIS.

'T fchynt dat de Goden eens verhoren uw gebeden.
 Zy zenden tot een blyk haer blixem na beneden.
 Wat vreeft gy noch Mevrouw?

ATERGATIS.

Zy bluffen 't leven uit

Van my, befchermen zy de Koninklyke spruit.
 Dit denkbeeld matigt reeds myn opgewelde klachten,
 En bant de droefheit uit myn zinnen en gedachten.
 En al de blyfchap die ik fmaek in dit geluk,
 Is van meer fterkte en kracht, dan de aendrang van myn
 druk.

Ja, deez verwachting fluit op 't vrolykfte myn oogen;
 En weet de tranen op myn kaken af te drogen.
 Noch vleid me een zoete hoop, al zie ik mynen val,
 Een hoop dat deeze ftaet met ons verquynen zal.
 Na weinige eeuwen werd die vreugde in 't zalig leven;
 De telgen onzer ftam noch juichende gegeven,
 Dat 's werelts Monarchy, door Ninus oppgerecht,
 Eerft deeze fchande ziet aen haren roem gehecht,
 Dat haer gebieders zich verachtlyk flaven maken
 Van vuige lusten, en de Majesteit verzaken.
 Daer na, door moedig volk den oorlog aengedaen,
 Voor 't eerft uit dezen ftant zal moeten overgaen,
 En in dien dootsnik zien haer leften Koning sneven
 Gelyk een Vorft, schoon hy niets vorftlyks heeft bedre-
 ven.

Als Broeders tegenbeelt, die wel na glorie zocht,
 En heerlyk leefde, maer niet heerlyk fterven mogt.
 Zo blinke zyne naem het minfte noch ontheiligt,
 En blyve in zulk een drang van Koningen beveiligt.

Dan

Dan zie ik de Oppermagt herstelt, dan weer gesteurt,
Mishandelt en verdeelt, geschonden, en verscheurt,
Door zo veel schuddingen op 't selst van een gereten,
Gelyk een lichaem van den kanker ingevreten.

T H A L E S T R I S.

Gy vloekt uw Vaders erf, daer licht de dapperheit,
Een plaets op zynen troon voor u Mevrouw bereit.
Ik zie Sibirtius.

Z E S D E T O N E E L.

S I B I R T I U S , A T E R G A T I S , T H A L E S T R I S.

A T E R G A T I S.

Komt gy meer onheil smeden,
Onzalig dienaer van een Vorst vol trouloosheden?

S I B I R T I U S.

Prinses gy doet uw Helt met dit verwyte kort.
Daer is om uwentwil bereids veel bloet gestort.

A T E R G A T I S.

Hy strydt voor my! ach! is zyn arm my wel van noden?
Wacht ik uit uwen mont den haet of gunst der Goden?
Brenge gy Sibirtius, my smarte of zoet vermaek?
En leve ik in triomf, of sterve ik zonder wraek?

S I B I R T I U S.

Noch't een, noch't andere: wy zwichten, noch verwinnen.
De Hemel haet u niet, noch wil u niet beminnen.
En al de blyk van gunst, Mevrouw, die hy u geeft,
Is, dat de hoop tot wraek u niet begeven heeft.
En dat ge een Minnaer, waert aen uw bekoorlykheden,
Verkrygen kunt, en methem heerschen binnen Meden.

A T E R G A T I S.

Blyft dan de moorddoot van den Koning ongestraft?
Is dit voldoeninge aen Atergatis verschafft?

S I B I R T I U S.

Gy wiert voldaan Vorstin, indien doormoedig vechten,

En kracht van wapenen het minst was uit te rechten.
 'T besluit der Goden heeft de dwinglandy behoed,
 En legt haer zetel in 't ciment van 't Vorstlyk bloet.

A T E R G A T I S.

Wat deed myn Minnaer toen hy heen ging?

S I B I R T I U S.

'K zal 't u melden.

Hy steeg te paerde, en riep, omcingelt van zyn Helden:

Keer weder tot uw roem, ó dappre Ninivyt!

Hanthæf uw glorie, en bedenk wie dat gy zyt.

Uw Koning is vermoort, gy hebt uw Vorst verloren.

Straf haer, die gy deez dag de Kroon hebt toegezwooren.

Die wreede Maer verschrikte en Burger, en Soldaet.

Men riep: *sla doot, sla doot, en red den kranken staet.*

Heel Ninivé raekt over énde, en slaet aen 't tieren,

En brult, en grimt, gelyk een hoop verwoede dieren.

Doch in het groeien, en toenemen onzer magt,

Zien wy veel anderen in twyfeling gebragt,

Die, gansch verlegen door hun Eed in deez elenden,

Niet weten zich aen deez of geene zy te wenden.

Myn Koning onderwyl vermaentze tot hun Trou.

Spitsbroeders! zegt hy, hoe! gehoorzaemt gy een Vrouw?

Wy rukken voort, daer 't volk vast woedt, als uitgelaten,

Met uitgetogen kling, langs gracht, langs markt, en straten,

En komen eindlyk de baldadige in 't gezicht,

Alwaer de Tempel voor uw Vader is gesticht.

Daer stont die fiere als 't hoofd der wederspannelingen

En vloekbarbaren, die haer met ontzach omringen.

De Tempeldeuren zyn ontsloten op haer woort,

Als de offerplechtigheit dus haestig wiert gestoort.

'T eerst dat wy deden, om haer 't vluchten te beletten,

Was: met een sterke wacht de brug strax te bezetten,

Die op den snellen stroom, die hier voorbyspoelt, leit,

En Babel gansch en al van deze Rykstadt scheidt.

Semiramis roept: *Goôn! laet een van beide leven!*

'K zal u myn bloet, of 't bloet van deez verraders geven.

Myn nieuwe Heerschappy heeft immers elk behaegt,

Waer by ge op beden tot getuigen zyt gedaegt.

Zy poogde voort te gaen , en had noch meer gefproken ,

Zo wy 't niet hadden door onze aenval afgebroken.

Had gy gezien , met welk een kloekheit en geweld

Dit toeging , gy had u de zege alrê voorfpeelt.

Myn Koning , nimmer in een heter woede ontfteken ,

Zag 't gulpent bloet met vreugt nu ftromen, als by beken,

Dat zich thans mengde met den Tigris daer hy vloeit.

A T E R G A T I S.

Goôn ! mogt ik horen dat zy waren uitgeroecit.

S I B I R T I U S.

Die felle flachtinge en ophopinge van lyken ,

Waer voor de grootfte Helt zou deinzen en bezwyken ,

Braveerde uw vyandin , zo moedig toegeruft.

Zy fcheen een bofchleewin op menfche bloet beluft ,

*Myn volk , fchreeufte uit , blyft ftaen ! ik zal uw naem doen
fteigeren*

Tot aen de fтарren , zo ge uw hulp my niet wilt weigeren.

De donder van haer ftem gaf aen dat woort gewicht :

De zwarte winkbraeu , kracht aen 't dreigende gezicht.

Hoe ftont een ieder die haer zag voor 't hoofd geflagen !

Zy baerde teffens veel verwondring en behagen.

Ja zelf een menigte riep uit : *deeze Amazoon ,*

Zo onverschrokken , voegt de fcepter en de kroon.

Wy moeften zelf van hun het aerzelen befchouwen ,

Daer wy ons dorften voor het zekerfte op vertrouwen.

Dit pynt Ciaxares : hy graeutze toe , *hout fiant ,*

Waer vliegt gy , haters van uw eigen Vaderlant ?

Maer och ! 't fcheen dat dit Ryk te diep in 's Hemels toren

Gewikkelt was ; want al zyn iever was verloren.

Hy zag ze deinzen , en geraekt door vreeze en fchrik :

Zy wyken af , zelf op 't voordeeligfte ogenblik.

Myn Vorft verzuchtte , *ô Goôn , ik zie uw haet ontfteken.*

Wel aen , 'k zal fneuvlen , mag ik myn Meeftrés niet wreken.

Hy vliegt vol wanhoop door de fpielften met geweld ,

Van niemant anders dan van my alleen verzelt ;

En komt Semiramis al woedende aengevloen ,

Hy

Hy vat het stael, terwyl hy blixemt met zyn ogen;
Mikt haer na 't harte, en zegt, *sterf Moorderes!* maer ach!
Hier gold noch kracht, noch moedt. die snode ontwykt
den slag

Door Bessus tusschenkomst: die haer het leven spaerde,
Maer zelf den steek in 't harte ontfangt, en stort ter aerde.

A T E R G A T I S.

Dank hogen Hemel! 'k vind myn rampen iets verzacht,
Nu die lachhartige en verwaende is omgebracht.

S I B I R T I U S.

Deez onverzaegtheit van uw Minnaer, zo verbolgen,
Ontstak in velen moedt, die zyne schreden volgen:
En 't scheen Mevrouw, dat wy de zege nu alrê
Wegdroegen; dat de Goôn verhoorden onze bê.
Want wy dus schielyk door de wapens heengedrongen,
En 't vyandyke Heir zich ziende op 't selst besprongen,
Geraekte dit ontschaert en in verlegenheit.
Semiramis zag nu haer straffe en doot bereit,
Indien de Hemel niet zo ras voor ieders ooggen
Klaerblyklyk had getoont, dat hy 't niet wou gedogen.
Een heldre dagh, die zich bestendig toonde en klaer,
Verandert ylings in een nacht gansch zwart en naer.
'T was of de duistre lucht op ons zou nederdalen
Door donderslagen, en gevreesde blixemstralen.
Het Aertryk schud! de Tempel beeft! de Hemel zugt!
De bange krygsman vliedt met yzelyk gerucht!
En de allerstoutste voelt zyn hart door ichrik benepen,
En vreeft op 't vrezelykst te werden aengegrepen.
Terwyl dus alles stont geschapen, en dit uur
De wolken barsten van al 't water, en al 't vuur,
Zien wy d'Aertswichelaer, verrukt en opgetogen,
Den drempel afstreên. Goôn! wat ernst blonk in zyn ogen!
Daer hy in 't ingewant van een uitheemsch gedrocht,
Op 't heiligste aengedaen, 't geheim der dingen zocht.
Geen onweêr, zegt hy, weete u angst in 't hart te woeden.
De Goden, magtig volk! verhinderen dit woeden.
Staek dit gevecht, ontvlie bun toorn eer ze u verplet.

'K beveel u uit hun naem, dat gy uw haet verzet.
 En laet uw grootheit eerst, door haer, die gy wilt doden,
 Ten Hemel steigen, op 't voet spoor van de Goden.
 De parelyke stroom, in 't alleredelst lant,
 Daer Vader Liber heeft zyn krygsstandaert geplant,
 Gansch Abissinië, dat zich het hart voelt schroeien,
 Alwaer 't gestarnte rooſt de huden, 't lant doet gloeien,
 Maekt gy u cynsbacr in het kort door haer beleit,
 Die, met haer eigen naem, ook d'uwwe alom verbreidt.
 De tyt kome echter, dat de wraek op 't heetst vervolgen,
 De misdaet geesten zal, en bloediglyk vervolgen.
 De onedle neiging, die uw Vorst den dootsteek gaf,
 Sleep door een waerde hant de elendige ook in 't graf.
 Laet zy regeren, maer met een voor 't sterwen beven.
 De stam van Belus zal u weder wetten geven.
 Uw smart verzet zich door een Vorstelyken Trou.
 Volg dan den wil der Goôn, in deez doorluchte Vrou.
 Hier zwygt hy, en al't volk verlaet zyn angst en schromen,
 Door zulk een godspraek op 't gevoeligste ingenomen.
 Semiramis gevoelt een heimelyken schrik,
 Ondanx haer vreugt, op dit denkwaerdig ogenblik.
 Uw Minnaer smaekt, in al zyn blyschap en genoegen,
 Van haer verlossinge den spyt en 't pynlyk wroegen,
 Doch moet zich troosten, en spoed zich ter Tempel in,
 En offert aen de Goôn, verzelt van de Vorstin.
 Daer komenze Mevrouw.

A T E R G A T I S.

De straf volgt haere hielen.
 Dit is genoeg voor groote en hooggebore zielen.

ZEVENDE TONEEL.

SEMIRAMIS *aen de eene*, CIAXARES *aen de andere zyde*, ATERGATIS, SIBIRTIUS, THALESTRIS, THERES, LYFWACHT, *en gevolg van Assiriërs en Baktrianiers.*

Nu valt Semiramis de werelt zelf te kleen.
Zy neemt Ciaxares tot bontgenoot alleen.
Prinses leg af uw haet, en dove in 't einde uw toren,
Het Godendom heeft my Assirië beschoren.

CIAXARES.

Gy ziet my keren, doch door 't opperfte besluit,
De zegeprael, Mevrouw, die gy verwacht, gestuit.
Ach! zie my schaemroot u genaken onder de ogen.
Gy moet Semiramis als Koningin gedogen.

ATERGATIS.

'T zy verre ô dapper Helt! dat ik u wyten zou
'T nootlottige bestier. ik ken uw liefde en trou,
En weet wat ik u ben verschuldigt na dit stryden.
My past niet anders dan myn hart u toe te wyden.
'K zal nevens u den troon van Medië betreën.
Vergun slechts eerst dat ik myn Broeders doot beweën.
En gy Mevrouw, 'k zie u Meestresse van myn staten:
Regeer! de Godspraak wil dat ik u niet zal haten.
Brei uw gezach uit. dwing door wapens en geweld.
Het zelve orakel, dat u onheil heeft voorspelt,
Betuige ik echter in dat opzicht te beminnen,
Maek u de magtigste van 's werelts Koninginnen.
Ik kies een andre lucht, en late u dit gebiedt,
Maer weiger my den Prins, de telg myns Broeders niet.

SEMIRAMIS.

Geenzins Mevrouw, hy kan na Medië u verzellen.
Zyn tegenwoordigheit alhier, zou my ontstellen.
Vereenenwe onze magt, nu ge u vereent door de Echt,
Op

Op dat de vrientschap aen twee Kronen blyv' gehecht.

C I A X A R E S.

Ik neem uw voorstel aen, en zal aen alle kanten,
Myn legervaaenen by uw krygsstandaerden planten.

S E M I R A M I S.

Noit werde Ninus glans door 't sterven uitgedooft.
Hem zy een eerezuil van myne hant beloof.
Komt, laten wy met pracht en staetgy de uitvaert vieren,
En volgen 't lykgebaer der strydtbaere Affirieren.

Einde van het vyfde en laetste Bedryf.

Copie van de Privilegie.

DE Staten van Holland ende Westvriesland doen te weten, alsoo ons vertoont is by de Regenten van het Burger Weeshuis ende Oude Mannenhuis der Stad Amsterdam, en, in die qualiteyt, te samen eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouburg aldaar, dat sy, Supplianten, sedert eenige Jaren hebbende gejouitteert van onsen Octroye of Privilegie van dato 21 Mai 1699. waar by wy aan hen Supplianten, in hun qualiteyt hadden gelieven te consenteren, accorderen, ende Octroyeren, dat sy, gedurende den tyd van vyftien eerst achter een volgende Jaren, de Wercken, die doenmaals ten dienste van het Tooneel reers gedrukt waren, ende van tyd tot tyd, nog vorder in het licht gebracht, ende ten Tooneele gevoert soude werden, alleen soude mogen drukken, doen drukken, uytgeven ende verkopen, nu ondervonden, dat de Jaren, by het voorgemelde ons Octroy of Privilegie genaamt, op den 21 dezer Maand Mai was komen te expireren; ende dewyl de Supplianten ten meesten dienste van de Schouburg, (waar van hunne respectieve Godshuysen onder andere mede moesten werden gestuenteert) de voorgemelde Werken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten, als anders, die reers gedrukt, en ten Tooneele gevoert waren, of in het toekomende gedrukt, en ten Tooneele gevoert soude mogen werden; geerne alleen, gelyk voorheen, souden blyven drukken, doen drukken, uytgeven en verkopen, ten eynde deselve Werken, door het nadrukken van andere, haar luyfter, soo in taal, als spelkonst, niet mogten komen te verliesen, dog dat sulks aan hen Supplianten, na de expiratie van het bovengemelde ons Octroy; en sulks na den 21 Mai dezes Jaars 1714. niet gepermitteert soude wesen, so vonden sy Supplianten hun genootsaakt sig te keeren tot ons, onderdanig versoekende, dat wy aan hen Supplianten, in hare bovengemelde qualiteyt, geliefden te verleenen prolongatie van het voorsz. Octroy of Privilegie, omme de voorsz. Werken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten als andere, reers gemaakt en ten Tooneele gevoert, en als nog in het licht te brengen ende ten Tooneele te voeren, den tyd van vyftien eerst achter een volgende Jaren, alleen te mogen drukken en verkopen, of te doen drukken en verkopen, met verbod aan allen andere op seekere hoge penen, by ons daar tegente statuieren in communi forma; So is't dat wy de sake, ende't voorsz. versoek overgemerkt hebbende, ende genegen wesende, ter bede van de Supplianten, uyt onse rechte wetenschap, Souveraine magt en autoriteyt, deselve Supplianten geconsenteert, geaccordeert ende geoctroyeert hebben, consenteren, accorderen ende octroyeren, haar by deesen, dat sy, gedurende den tyd van vyftien eerst agter een volgende jaaren de voorsz. Werken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten als

an-

1197413

andere, reets gemaakt ende ten Tooneele gevoert, en als nog in't licht te brengen, ende ten Tooneele te voeren; binnen de voorz. onze Landen alleen sullen, by continuatie, mogen drukken, doen drukken, uytgeven en verkopen, verbiedende daarom allen en een ygelyk, de voorz. Werken, in 't geheel ofte ten deele, naar te drukken, ofte elders naargedrukt, binnen den selven onsen Lande te brengen, uyt te geven, of te verkopen, op de verbeurte van alle de naargedrukte, ingebragte, ofte verkogte exemplaren, ende een boete van drie honderd guldens, daar en boven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier, die de calangie doen sal, een derde part voor den Armen der Plaatsen daar 't casus voorvallen sal, ende het resterende derde part voor de Supplianten, alles in dien verstande, dat wy de Supplianten met desen onsen Octroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare schade door het nadrukken van de voorz. Werken, daar door in genigen deele verstaan den inhoud van dien te authentifieren, ofte te advouëren, ende veel min de selve onder onse Protexie ende bescherminge eenig meerder credit, aansien, of reputatie te geven, nemaar de Supplianten in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influëren, alle het selve tot haren laste sullen gehouden wesen te verantwoorden, tot dien eynde wel expreffelyk begeerende, dat by aldien sy dese onsen Octroye, voor de voorz. Werken sullen willen stellen, daar van geen geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie sullen mogen maken, nemaar gehouden sullen wesen het selve Octroy in 't geheel, en sonder eenige Omiffie, daar voor te drukken, ofte te doen drukken, ende dat sy gehouden sullen syn een exemplaar van de voorz. Werken, gebonden en wel geconditioneert, te brengen in de Bibliothecq van onse Univerfiteyt tot Leyden, ende daar van behoorlyk te doen blyken, alles op pene van het effect van dien te verliezen, ende ten eynde de Supplianten desen onsen Octroye ende confente mogen genieten als naar behooren, lasten wy allen ende een ygeyik, die 't aangaan mag, dat sy de Supplianten van den inhoud van dezen doen laten ende gedogen, rustelyk, vredelyk, ende volkomentlyk genieten ende gebruyken, cesserende alle belet ter contrarie. Gedaan in den Hage, onder onsen grooten Zegele, hier aan doen hangen op den drie en twintigsten Mai, in 't Jaar onses Heer en Zaligmakers, seventien honderd en veertien.

A. HEINSIUS.

Ter ordonnantie van de Staten

SIMON VAN BEAUMONT.

De Regenten van 't Wees- en Oude Mannenhuis hebben, in hunne voorschreven qualiteit, het recht van deeze Privilegie voor SEMIRAMIS, of de DOOT van NINUS, *Treurspel*, vergund aan de Erfgenamen van J. LESCAILJE en DIRK RANK. In *Amsteldam* den 4 December 1728.